

Upplands Väsby
kommun

Styrdokument

Datum:
2024-03-26

Diarienummer:
KS/2024:168

Strategisk lokalförsörjningsplan 2024-2033 med utblick mot 2040

Kategori	Styrdokumentsuppgifter
Nivå	Kommungemensam
Kategori	Aktiverande styrdokument
Antagen	Kommunstyrelsen den 29 april 2024
Ikraftträdande	Den 1 juni 2024
Giltig till och med	Den 31 december 2025
Ansvarig ägare	Kommundirektör

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning.....	6
2.1	Bakgrund	6
2.2	Syfte.....	6
2.3	Mål.....	7
2.4	Osäkerhetsfaktorer	7
2.5	Hållbarhet	7
2.6	Lokalförsörjningsprocess.....	8
2.7	Lokalbestånd.....	9
3	Väsby växer.....	10
3.1	Översiktsplan	10
3.2	Befolkningsutveckling.....	10
3.3	Bostadsbyggande och detaljplaner	11
3.4	Strategier för kommunal mark.....	12
4	Lokalbehov utbildningsnämnden	13
4.1	Platsbehov.....	13
4.2	Nyttjandegrad	14
4.3	Förskola	14
4.3.1	Försörjningsplan förskola – hela kommunen	15
4.3.2	Förskola västra Väsby	15
4.3.3	Förskola centrala Väsby	17
4.3.4	Förskola östra Väsby	19
4.4	Grundskola.....	20
4.4.1	Stadieindelning.....	20
4.4.2	Försörjningsplan grundskola	21
4.4.3	Anpassad grundskola.....	24
4.4.4	Skolans behov av idrottslokaler	25
4.5	Gymnasieskola.....	25
4.6	Måltider	25
5	Lokalbehov omsorgsnämnden och socialnämnden.....	27
5.1	Särskilt boende för äldre.....	27
5.1.1	Dagverksamhet för äldre	28
5.2	LSS	29
5.2.1	Daglig verksamhet enligt LSS.....	30
5.3	Psykisk ohälsa.....	30
5.3.1	Daglig sysselsättning och boendestöd.....	31
6	Lokalbehov kultur- och fritidsnämnden.....	32

6.1	Kultur och ungdom.....	32
6.1.1	Bibliotek.....	33
6.1.2	Kulturskolan.....	33
6.2	Fritid och idrott.....	35
7	Lokalbehov kontorslokaler.....	40
7.1	Kommunhuset Väsby centrum.....	40
7.2	Pyramiden.....	40
7.3	Anton Tamms väg.....	40
7.4	Messingen.....	41
7.5	Framtida utveckling.....	41

1 Sammanfattning

I Upplands Väsby kommun hade vid årsskiftet 2023/2024 50 110 invånare. Väsby har som mål att bli 63 000 invånare till år 2040 vilket påverkar behovet av kommunal service. Det behövs fler förskolor, grundskolor, grupp- och serviceboenden, särskilda boenden för äldre samt funktioner för kultur och fritid den kommande tioårsperioden för att kunna möta ett växande Väsby.

Strategisk lokalförsörjning ska tydliggöra kommunens behov av lokaler för kommunal service. Lokalförsörjningen tar hänsyn till bostadsutvecklingen, befolkningsstrukturen och kommunens utveckling av markområden. Ett resultat av det långsiktiga strategiska lokalförsörjningsarbetet är lokalförsörjningsplanen, som ska redovisa:

- kommunens behov av verksamhetslokaler
- lokaler som är under anskaffning eller avveckling
- ytterligare mark och lokaler som behövs för att lösa kommande lokalbehov

Kommunen har en stark tillväxt och behovet av offentlig service ökar. Stora investeringar görs och kommer att behöva göras i lokaler och anläggningar under lång tid framöver. Såväl kommunen som privata aktörer är med och bygger, äger och förvaltar verksamhetslokaler och samhällsfastigheter. För att klara av försörjningsuppdraget krävs en kontinuerlig, flexibel och strategisk lokalförsörjningsplanering som anpassas till kommunens ekonomiska förutsättningar på kort och lång sikt.

Lokalförsörjningsplanen utgör ett planeringsunderlag till kommunstyrelsens anvisningar för kommunfullmäktiges flerårsplan med mål och budget samt till beslut kring ärenden om verksamhetslokaler och övriga lokalbeståndet. Om inte ekonomiskt utrymme finns för samtliga behov ska investeringsgruppen göra en tjänstemannaprioritering som överlämnas till budgetberedningen som i sin tur prioriterar vilka behov som kommer med i flerårsplanen. Samtliga nämnder och förvaltningar förutsätts arbeta enligt lokalförsörjningsplanens intentioner och ta hänsyn till planens inriktning i samband med det återkommande budgetarbetet.

Till grund för lokalförsörjningsplanen ligger nämndernas avstämda behov och uppskattade lokalresurser för de kommande tio åren. Försörjningsplanen bygger på kommunens befolkningsprognos från mars 2024.

De kommande åren behövs fler förskolor och skolor för att möta det ökade behovet av förskole- och grundskoleplatser. Lokalutvecklingen omfattar nyproduktion, ombyggnation, inhyrningar och eventuella tillfälliga paviljonglösningar. Totalt i kommunen behövs det fram till år 2033 ca 450 nya förskoleplatser. För grundskolan behövs det totalt ca 650 nya platser för att klara behovet.

Behovet av särskilt boende för äldre bedöms öka med drygt 140 platser fram till år 2033. Kapaciteten inom kommunen minskar då Väsby Stöd och Omsorg tar över Silver Lifes äldreboende och då äldreboendet Lavendelgården flyttar till Silver Life och Brobacken.

Omsorgsnämnden gör bedömningen att kommunen riskerar få ett underskott av platser inom äldreomsorgen och att kapacitetsökningar behöver utredas på kort och lång sikt.

Omsorgsnämnden understryker att det finns behov av att etablera ytterligare ett till två äldreboenden under planperioden. Utredningar görs under året för att säkerställa det

kortsiktiga behovet. På längre sikt planeras ett nytt äldreboende i västra Väsby. För hela perioden bedöms ytterligare ett boende behövas.

Fler platser för gruppboende LSS behövs enligt omsorgsnämnden. Fyra nya privata gruppboenden med tillstånd från Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) och med egna lokaler kommer starta under åren 2025-2027. Olika ny- eller ombyggnadsalternativ för ett sammanhållet serviceboende i kommunal regi utreds under 2024.

I takt med att kommunen växer behövs också fler lokaler och anläggningar för kultur- och fritidsaktiviteter. I dagsläget utreds renovering av Vilundabadet, en specialhall för gymnastik, två ytterligare 11-spelsplaner, två sporthallar, ersättningslokaler för Judoklubben m.m. Dessutom pågår detaljplanearbete för bibliotek på Medborgarhusets fastighet, lokalutredning avseende uthyrning av skollokaler till föreningsliv etc.

Kommunens lokalbehov hanteras till stor del med kommunala investeringsmedel genom nyproduktion och förändringar i kommunens befintliga lokal- och anläggningsbestånd. En del av behoven hanteras via marknaden utan kommunala investeringsmedel.

Nedan en sammanfattning av fastställda och preliminära lösningar för behov åren 2024-2028.

	2024	2025	2026	2027	2028
Förskola				Ny förskola Hasselnöten 120 pl	Ny förskola Övra Runby 120 pl. Preliminärt 2028/29.
Grundskola	Paviljonger Runbyskolan 180 pl Viraskolan 420 pl			Skola Smedsgärdet 600 pl	
Särskilt boende för äldre					Övra Runby 60 pl. Preliminärt 2028/29.
LSS		Privat gruppboende Söderbyvägen 6 pl		Tre privata gruppboenden: centrala Väsby 6 pl, Hasselnöten 6 pl, kv Messingen 7pl	
Kultur och fritid		Virahallen, ny sporthall	Fotbollsplan Runby		Sporthall Runby. Preliminärt 2028/29. Specialhall gymnastik. Preliminärt 2028/29.

2 Inledning

Upplands Väsby kommun har som mål att bli 63 000 invånare till år 2040 vilket påverkar behovet av kommunal service i form av skola, social omsorg och kultur och fritid. Den strategiska lokalförsörjningen omfattar att konkretisera lokalbehovet och säkerställa att projekt planeras och genomförs i rätt omfattning för att öka kapaciteten i rätt tid. Lokalförsörjningsplanen ska presentera nämndernas behov och de olika utredningar och projekt som pågår för att möta dessa.

2.1 Bakgrund

Upplands Väsby kommun är under stark tillväxt och behovet av offentlig service ökar. Enligt befolkningsprognosen ökar befolkningen 2024-2033 med ca 7 950 invånare och fram till 2040 med totalt ca 13 850 invånare vilket enligt prognosen totalt blir ca 63 960 invånare. Kommunen måste därför ha en långsiktig planering för att kunna tillgodose behovet av platser och ändamålsenliga lokaler för välfärdsverksamheter som förskola, skola och vård och omsorg. Lokalförsörjningsplanen ger upphov till stora investeringar på grund av nödvändiga kapacitetsökningar. Samtidigt krävs en årlig uppföljning avseende lokalutnyttjande samt tidiga uppskattningar av kommande års lokalbehov. Detta förutsätter en god samordning mellan inblandande aktörer.

De föreslagna förändringarna ska leda till långsiktig nytta för kommunen, goda förutsättningar för verksamheterna och också möjliggöra ett effektivt utnyttjande av lokalresurserna. Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att kommunen på såväl lokal som central nivå ska kunna planera det långsiktiga behovet av lokaler.

Lokalförsörjningsplanen utgår från rådande lokalsituation vid början av 2024 och fokuserar på plats- och lokalbehoven för perioden 2024-2033, med en utblick mot 2040.

Nämndernas plats- och lokalbehov bygger på kommunens befolkningsprognos och bostadsplaner samt nämndernas strategier för hur behoven ska tillgodoses. Befolkningsprognosen, som bygger på de årliga revideringarna av bostadsplanerna, påverkar behoven i form av volymer och tider, medan strategierna mer fokuserar på plats och form, och är mer statiska över tid.

2.2 Syfte

Den strategiska lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att möjliggöra planering av behovet av lokaler.

Med faktauppgifter och nödvändiga antaganden är syftet med lokalförsörjningsplanen att ange behov och hushållning av lokaler på kort och lång sikt för vård, omsorg, utbildning, kultur och fritid samt övriga kommunala verksamheter. Utifrån dessa underlag redovisas förslag på åtgärder för att i rimlig omfattning anpassa lokalbeståndet till behoven.

2.3 Mål

Lokalförsörjningsplanen ska leda till att flera mål uppnås:

- på sikt ska balans uppstå mellan behov, tillgång och efterfrågan på lokaler för kommunens olika verksamheter
- kommunens kontor ska ha en gemensam bild av plats- och lokalbehovet och i ett ekonomiskt perspektiv se kommunen som en helhet, på kort och lång sikt
- lokalförsörjningsplanen ska utgöra underlag till arbetet med den ekonomiska planeringen i mål- och budgetarbetet och revideras och sammanställas årligen av kommunstyrelsen

2.4 Osäkerhetsfaktorer

Det finns många osäkerhetsfaktorer som påverkar lokalförsörjningsplaneringen och bedömningar av framtida lokalbehov. Exempel på faktorer som över tid kan ha stor betydelse för lokalförsörjningen och som är opåverkbara för lokalbehovsanalysen är:

- förändring av befolkningsprognosen och befolkningsutvecklingen
- ändrade flyttströmmar inom regionen
- antalet privata utförare som får tillstånd att bedriva verksamhet i kommunen
- det fria skolvalet
- antalet flyktingar
- konjunkturutvecklingen, sysselsättningsgraden bland kommuninvånarna
- förändringar i pågående arbete med detaljplaner och samhällsplanering, nybyggnationer och tidpunkter för färdigställande
- långa ledtider för iordningsställande av nya verksamhetslokaler

2.5 Hållbarhet

Lokalförsörjningen ska planeras långsiktigt utifrån ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Lokaleffektivisering ska gå att följa upp och utvärdera utifrån hållbarhetsperspektivet.

Arbetet med lokalförsörjning i kommunen tar hänsyn till kommunens riktlinjer för hållbart byggande vid utredningsarbete i tidiga skeden avseende utvecklingsbara fastigheter. Miljö- och klimatrelaterade utredningar ska göras där det anses nödvändigt.

Genom god planering och effektiv lokalförsörjning ska nya exploateringar begränsas. Bibehållande och utveckling av befintliga kapaciteter i strategiska lägen ska prioriteras.

I dialog med enheter inom kontoret för samhällsbyggnad samt verksamhetskontoren görs ekonomiska överväganden och inriktningar i lokalförsörjningsfrågor utifrån livscykelanalyser. I detta arbete ska miljöstrategiska investeringar motiveras utifrån miljönytta och ekonomiska konsekvenser på kort och lång sikt.

Samarbetet med kultur- och fritidskontoret ska främja en hållbar utveckling avseende folkhälsa, trygghet och socioekonomiska aspekter. Arbetet med social hållbarhet avser bl.a.

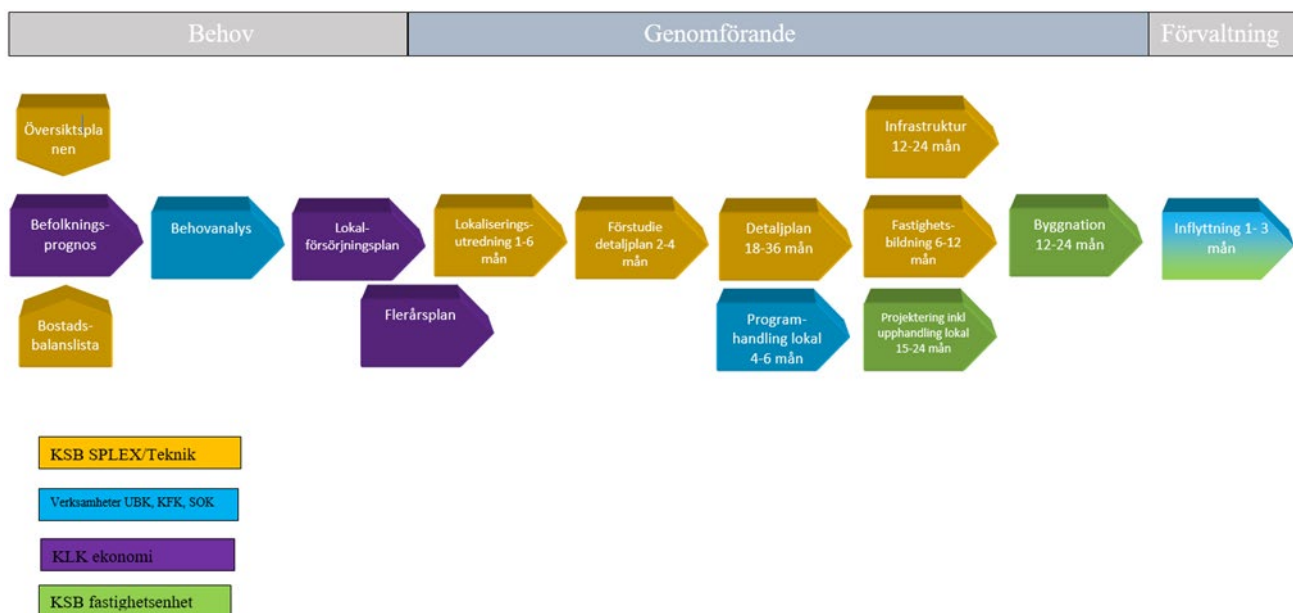
att utveckla funktioner för skola, kultur och fritid samt social omsorg inom kommundelar där de gör störst nytta utifrån trygghetsperspektiv, folkhälsa och socioekonomiskt perspektiv.

Kulturmiljövärden ska bibehållas och utvecklas, med fokus på miljöer där verksamheter kan utvecklas och människor vistas och ta del av kulturmiljöerna.

Kontorsmiljöer ska utvecklas mot hybridarbete, utifrån hållbarhetsperspektiv avseende ekonomi, ekologi och hälsa.

2.6 Lokalförsörjningsprocess

Lokalförsörjningsplaneringen är en komplex process som kräver samverkan och är en viktig del av kommunens övergripande lokalförsörjningsstrategi. En god framförhållning i planeringen av lokaler är angeläget och processen behöver vara tydlig och förankrad. En investering i nya eller befintliga lokaler förutsätter beslutsunderlag som visar att verksamheten har ett långsiktigt lokalbehov och förutsätter kunna bära en ökad lokalkostnad. Underlag måste därför tas fram tidigt i processen och redovisa verksamhetsanalyser och en tydlig bild av behoven. För att kunna förverkliga ett lokalbehov för kommunal service behövs en lokalförsörjningsprocess som beskriver vägen från identifierat behov tills behovet är uppfyllt. En intern process för lokalförsörjning ska tydliggöra hur lokalfrågor hanteras och vara en vägledning för verksamheterna. Nedanstående process beslutades i dokumentet ”Strategi för lokalförsörjning” i kommunstyrelsen 7 oktober 2019¹. Bilden nedan beskriver övergripande hur arbetet ska ske från identifierat behov tills behovet är uppfyllt. I dokumentet finns mer att läsa om arbetet i varje del. Processen har en tidsomfattning från behovsbeskrivning till inflyttad och klar verksamhet på uppskattningsvis fyra till åtta år. Från och med 1 september 2021 finns det en central lokalförsörjningsenhet på kommunledningskontoret, som även har hand om verksamheternas blå rutor nedan. Processen kommer att uppdateras under hösten 2024.

Figur 1. Lokalförsörjningsprocessen

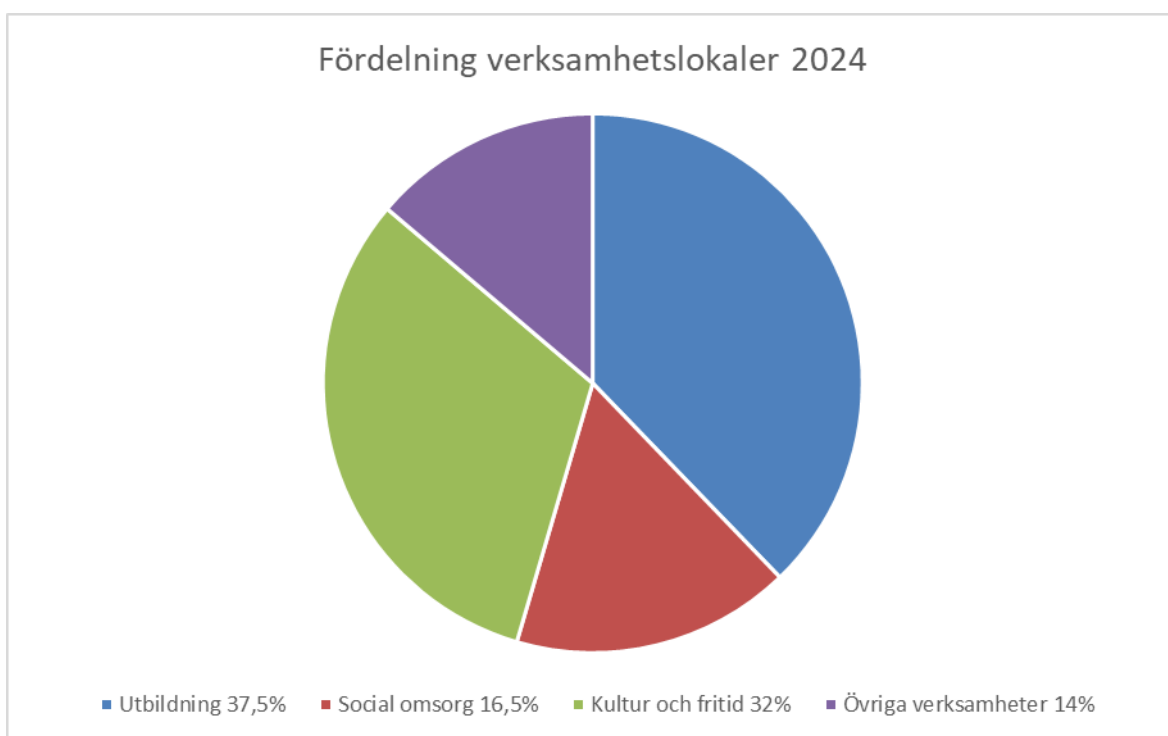
¹ Strategi för lokalförsörjning KS/2018:252

2.7 Lokalbestånd

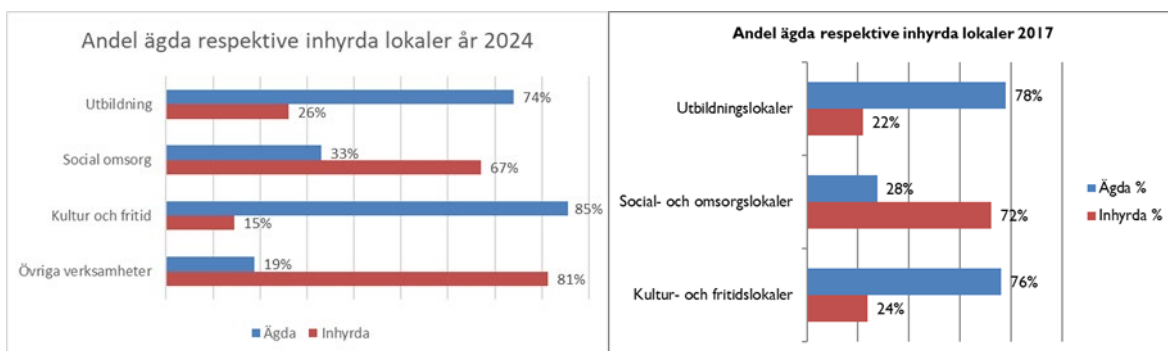
Upplands Väsby kommun äger 118 160 kvadratmeter och hyr in 68 980 kvadratmeter för kommunal service. Den stora ökningen under 2023/24 består av inhyring av Guldvivan (tidigare Silver Life) från Väsbyhem som blev klar under våren 2024. Fördelning mellan kontoren kan ses i nedanstående diagram.

Eget bestånd avser lokaler som kommunstyrelsen äger och kontoret för samhällsbyggnad förvaltar. Inhyrt avser lokaler som ägs av externa fastighetsägare, där även Väsbyhem ingår.

Utöver de lokaler som kommunen hyr för sin verksamhet, betalar kommunen även för viss kommunal service som utförs av privata/fristående aktörer som bedriver sin verksamhet i privata fastighetsägares lokaler. Dessa ytor redovisas ej.

Figur 2. Kommunens lokalbestånd – procentuell uppdelning utifrån verksamhet

Figur 3. Årets procentuella uppdelning av inhyrda och kommunägda verksamhetslokaler, jämfört med 2017

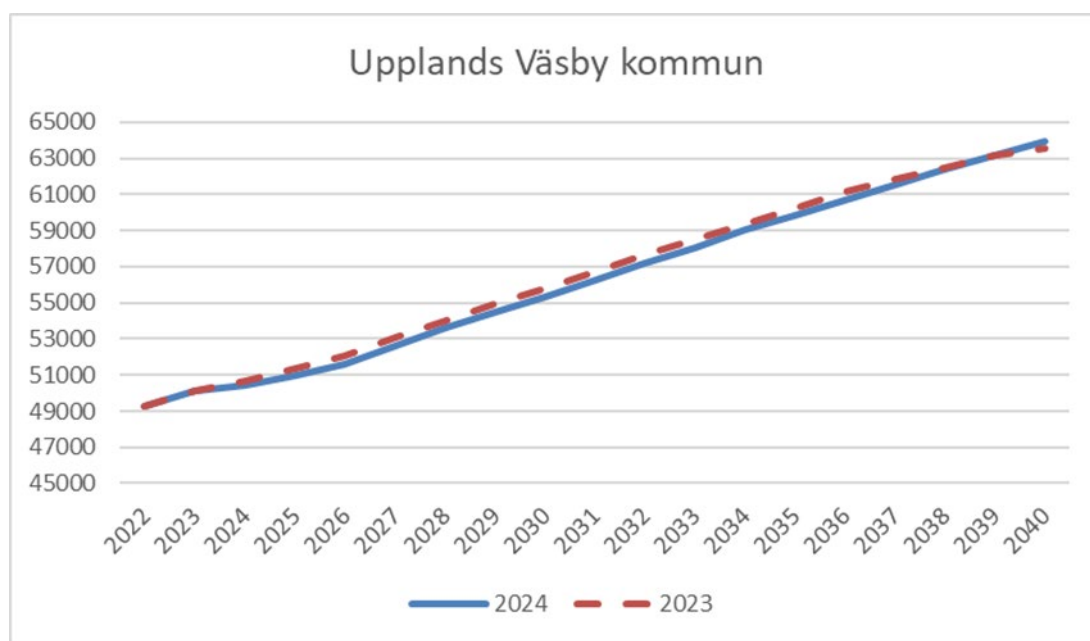
Migrationsverkets prognos avseende förväntat antal nyanlända och asylsökande till Väsby tillkommer.

Vid årsskiftet 2023/2024 fanns det 50 110 invånare i kommunen. Kommunens befolkning ökade med 1,7 procent under 2023 jämfört med året före. I slutet på år 2033 antas befolkningen ha ökat till 58 058 invånare och till år 2040 till 63 959 invånare.

Befolkningsprognosen från mars 2023 förutspådde en svagare utveckling av ekonomin och ett svalare intresse på bostadsmarknaden. Kommunens nya befolkningsprognos från mars 2024 visar att kommunen har en svagare tillväxt de närmaste åren, efter att inflationen och räntorna stigit, och att bostadsbyggandet de närmaste åren kommer att bli lägre än tidigare bostadsplaner. Osäkerheten för samhällsekonomin framöver består och effekterna är för tillfället svåra att överblicka både i ett kort och långt perspektiv.

Flyttnettot under 2023 var 674 personer, vilket var 524 personer färre än förra året, då fler flyttade in och färre flyttade ut från kommunen.

Nedan presenteras årets prognos i jämförelse med förra årets prognos.

Figur 5. Befolkningsprognosen från mars 2024, jämfört med mars 2023.

3.3 Bostadsbyggande och detaljplaner

Översiktsplanens mål och visioner för samhällsbyggandet förverkligas delvis genom nya detaljplaner. I detaljplaneprojekten ska kommunens behov av mark och lokaler för kommunal service för planområdet eller dess omgivning tillgodoseas. Det är därför viktigt att i tidigt skede tydliggöra behoven av kommunal service i de nya områdena. Lokalförsörjningsplanen är ett bra underlag för detta.

Större och mindre nybyggnadsområden planeras inom kommunen. Det kan ta många år innan de stora områdena är fullt utbyggda. Inom de flesta större detaljplaneprojekt inkluderas ytor för offentlig service såsom förskola och social omsorg. Dessa byggprojekt inkluderas även i denna lokalförsörjningsplan. För information om vilka planer kommunen arbetar med hänvisas till kommunens webbsida.

3.4 Strategier för kommunal mark

Kommunalt ägd mark är en begränsad och dyrbar resurs. Planering och försäljning av kommunal mark sker endast utifrån politiska mål och beslut. Avvägning, prioritering och beslutsfattande kring markförsäljning ska följa kommunens markpolicy.

Kontoret för samhällsbyggnad har i uppdrag att ta fram en markstrategiplan för kommunens mark. I detta arbete kommer behov av markberedskap för kommunal service hanteras.

4 Lokalbehov utbildningsnämnden

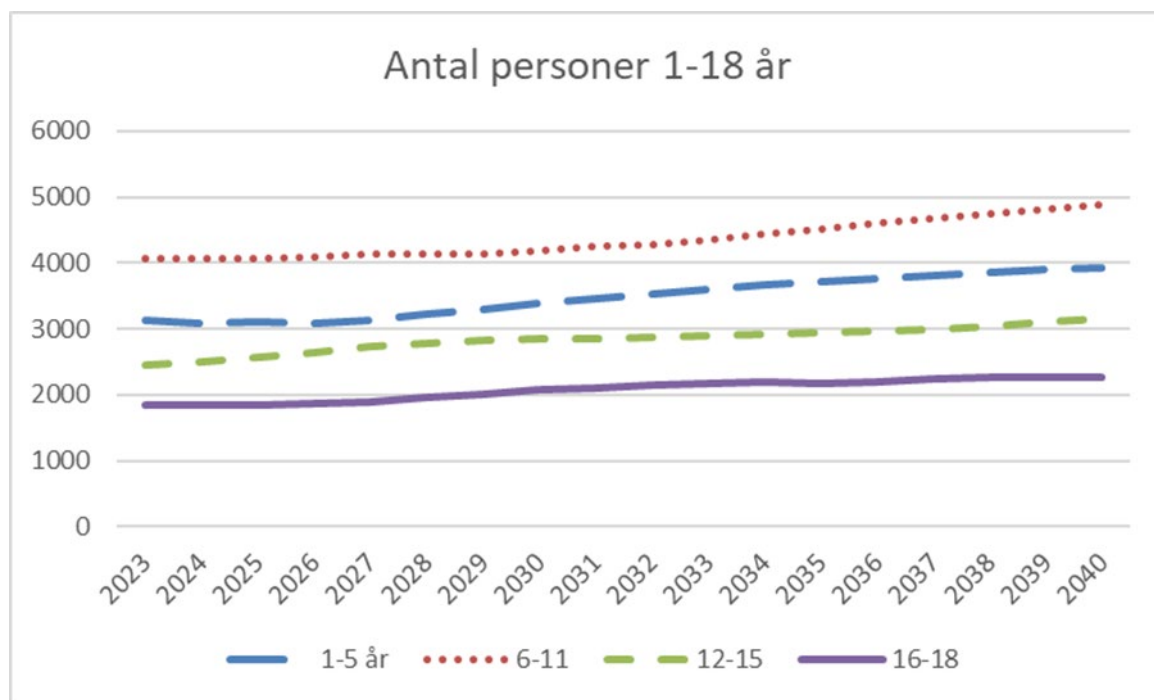
De kommande åren behövs fler förskolor och grundskolor för att täcka det ökade behovet. Utbildningsnämnden har under de senaste åren beställt nya lokaler för detta behov. De kommande nya lokalerna kommer till största delen bestå av nyproduktion och inhyrningar.

Under senare år har kostnader för nybyggnation av verksamhetslokaler ökat i kommunen. Lokaler är efter personal verksamheternas största kostnad och påverkar således den totala kostnaden nämnvärt. Kommunen är en växande kommun som fram till 2040 kommer öka från dagens drygt 50 000 invånare till nästan 64 000 invånare. Enligt ”Policy för lokalförsörjning” (KS/2018:252) ska behov av volymökningar inom kommunens olika verksamhetsområden i första hand lösas inom befintligt lokalbestånd.

4.1 Platsbehov

Platsbehoven är uppdelade på centrala, västra och östra Väsby och för varje område redovisas framtida behov, pågående projekt/lokalbeställningar samt kommande lokal- och markbehov. Västra Väsby består av områdena väster om järnvägen, centrala Väsby omfattar området mellan järnvägen och E4, och östra Väsby avser områdena öster om E4.

Baserat på kommunens nya befolkningsprognos från mars 2024 kommer antalet barn i ålder 1-15 år fortsätta öka de kommande åren. Från 2023 till 2024 års prognos har prognosen för antal förskolebarn ökat och prognosen för grundskolebarn minskat för de närmaste tio åren.

Figur 6. Utvecklingen av antal barn 1-18 år för hela kommunen enligt prognosen från mars 2024.

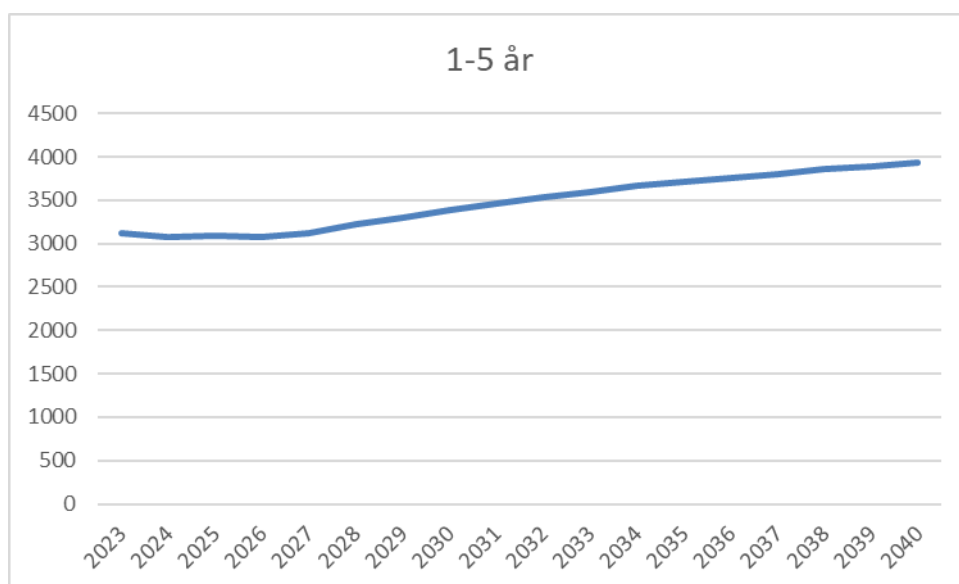
4.2 Nyttjandegrad

Nyttjandegraden beräknas utifrån ett snitt av utfallet de senaste åren. Nyttjandegraden för förskolan beräknas utifrån antal placerade barn på förskola och hur många som står i kö och önskar plats i mars. De som inte står i kö eller önskar plats senare räknas bort, och utifrån resultatet beräknas en nyttjandegrad. Nyttjandegraden för grundskolan utgörs av antalet barn placerade i skola i kommunen och nettot mellan barn boende i kommunen som går i skola i annan kommun och de barn som bor i annan kommun men går i skola i Upplands Väsby. Nedanstående bild visar nyttjandegraden för förskolan och grundskolan baserad på inskrivningar 2020-2023.

	Förskola	Åk F-5	Åk 6-9
Väsby kommun totalt	88 %	93 %	87 %
Västra Väsby	90 %	94 %	83 %
Centrala Väsby	86 %	92 %	89 %
Östra Väsby	90 %	93 %	87 %

4.3 Förskola

Barn i förskoleålder 1-5 år beräknas öka med nästan 500 barn fram till 2033 och med sammanlagt drygt 800 barn fram till 2040 (se figur 7).

Figur 7. Utvecklingen av antal barn i förskoleålder 1-5 år i hela kommunen fram till år 2040.

88 procent av alla barn i åldern 1-5 år beräknas behöva en förskoleplats. För varje delområde (västra, centrala och östra) beskrivs pågående bostadsprojekt samt vilka lösningar för förskolor som planeras.

Kommunen ska enligt ett riksdagsbeslut arbeta för att öka deltagandet hos nyinvandrade barn. Den kommunala huvudmannen behöver därför bereda plats för barn i åldrarna 3-5 år som inte

är inskrivna i förskolan vilket behöver bevakas i kommande behovsanalyser. Detta kräver att utbildningskontoret utövar en uppsökande verksamhet.

4.3.1 Försörjningsplan förskola – hela kommunen

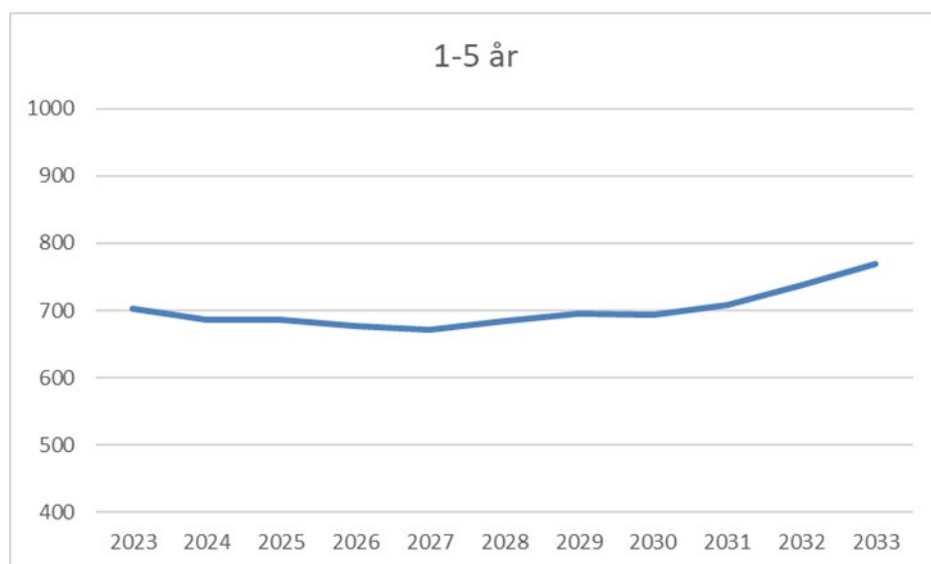
Nedan presenteras en sammanställning över projekt som påverkar kapaciteten på förskolorna i hela kommunen.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	274	309	296	306	268	184	112	42	-30	-94	-147
Förskola centrala Väsby								120		120	
Ny förskola västra sidan						120					
Förskola Hopprepet							100				
Dragonvägen (privat utf)	80										
Hasselnöten					120						
Avveckling Hopprepet					-102						
Väsby entré									120		
Optimus							120				
Avveckling Skogsbrynet + Skogsdungen							-186		-190		
Njursta										120	
Ny differens	354	389	376	386	366	402	364	414	272	448	395

Tabell 1. Sammanställning av förskoleprojekt i hela kommunen.

4.3.2 Förskola västra Väsby

Antal barn i förskoleålder är relativt oförändrat de närmsta åren. År 2031 ökar antalet med ca 70 barn fram till år 2033. Ökningen i slutet av perioden beror på bostadsutvecklingen i Väsby entré och Njursta.

Figur 8. Utvecklingen av antal barn 1-5 år i västra Väsby.

Nedan presenteras planerade förskoleprojekt i västra Väsby. Fram till 2028 bedöms det finnas en begränsad överkapacitet i området. Efter den planerade nyproduktionen i Övra Runby bedöms överkapaciteten vara större. Skogsdungen, med tillfälligt bygglov, beräknas kunna avvecklas år 2031. I samband med avvecklingen bedöms nyproduktioner i Väsby entré och Njursta, med preliminära tidplaner, resultera i ett tillräckligt utbud av förskoleplatser i västra Väsby.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	10	25	25	33	37	25	15	17	4	-22	-51
Avveckling Skogsdungen									-190		
Ny förskola västra sidan						120					
Väsby entré									120		
Njursta										120	
Ny differens	10	25	25	33	37	145	135	137	54	148	119

Tabell 2. Kapacitet och platsbehov för förskolor i västra Väsby.

Som en del av lokalplaneringen och för att kunna hantera osäkerheten i de nya förskolornas detaljplane- och byggprocesser, föreslås en utredning avseende möjligheten till permanent etablering för Skogsdungens tillfälliga lokallösning, inklusive nödvändiga åtgärder avseende miljökrav, riktlinjer för hållbarhet etc.

Platskapaciteten utgår från befintliga platser mars 2024 och vid samma tillfälle kända tillkommande platser genom nyproduktion och fastighetsutveckling.

Följande kapacitetsförändringar planeras i västra området:

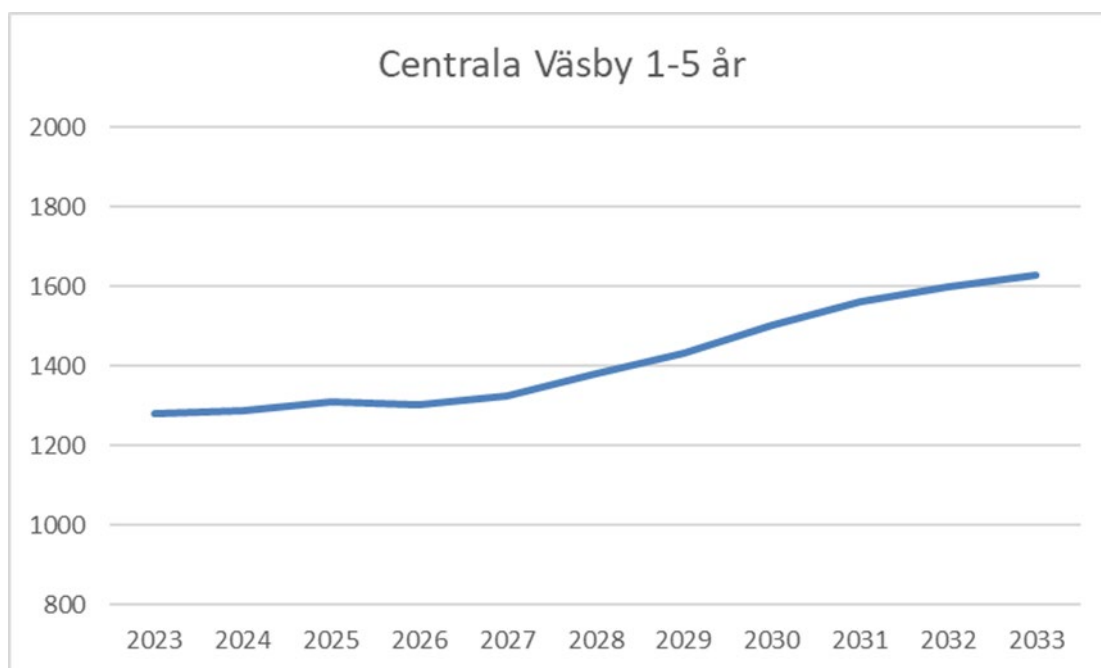
Namn	Antal platser	År	Kommentar
Avveckling Skogsdungen	190	2031	Tillfälligt bygglov, ersätts 2031 med nya förskolor i västra Väsby.
Väsby entré	120	2031	Uppdelat på två förskolor om 120 platser vardera, varav minst en ligger efter 2033. Tid för byggstart och färdigställande beror till stor del på tidplanen i Väsby entré-projektet.
Ny förskola Övra Runby	120	2028/29	En ny förskola planeras i Runby-området. Förslaget är att den ligger på samma fastighet som även planeras för ett nytt äldreboende.

Tabell 3. Planerade kapacitetsförändringar i västra Väsby med preliminär tidplan.

Väsby entré ligger till stor del på den västra sidan men samtidigt nära de centrala delarna öster om järnvägen. Prognosen för bostäderna avser den västra sidan och förskolekapaciteten räknas in i västra Väsby's kapacitet, men förskolorna kommer i praktiken kunna försörja både västra och centrala Väsby.

4.3.3 Förskola centrala Väsby

Barn i förskoleålder ökar under hela prognosperioden med ca 350 barn. Under denna period utvecklas bostadsområdena Fyrklövern 1 och 2, Messingen, Optimus och Hasselnöten. Flera befintliga kvarter förtätas med nya bostadshus.

Figur 9. Utvecklingen av antal barn 1-5 år i centrala Väsby.

Nedan presenteras planerade kapacitetsförändringar och förskoleprojekt i centrala Väsby. En ny förskola planeras i Hasselnöten år 2027. Förskolan som var planerad på Smedsgårdstomten kommer att byggas i ett flerbostadshus som Väsbyhem bygger på platsen där Hopprepet rivs. Det behövs två förskolor i centrala delarna 2030 och 2032, för vilka det idag saknas utpekade platser. Lokaliseringsutredningar är beställda för dessa behov.

Följande nya förskolor planeras i centrala området:

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	6	0	-20	-14	-31	-82	-125	-186	-235	-269	-293
Förskola centrala Väsby								120		120	
Förskola Hopprepet							100				
Hasselnöten					120						
Avveckling Hopprepet					-102						
Dragonvägen (privat utf)	80										
Optimus							120				
Avveckling Skogsbrynet							-186				
Ny differens	86	80	60	66	67	16	7	66	17	103	79

Tabell 4. Kapacitet och platsbehov för förskolor i centrala Väsby.

Namn	Antal platser	År	Kommentar
Fyrklövern	80	2023	Etablerad. Nytt bostadskvarter längs Dragonvägen inrymmer nu en förskola om ca 80 barn. Privat fastighetsägare och privat huvudman.
Hasselnöten	120	2027	Ny förskola byggs i Hasselnöten.
Optimus	120	2029	Detaljplanearbete pågår för att utveckla Optimusområdet med nya bostäder och även en förskola.
Hopprevet	100	2029	Förskolan som var planerad på Smedsgårdstomten planeras ingå i ett flerbostadshus på platsen där Hopprevet rivs.
Förskola centrala Väsby	120	2030 och 2032	När Skogsbrynet avvecklas finns behov av två nya förskolor för att möta efterfrågan i centrala Väsby. Lokaliseringsutredning är beställd.

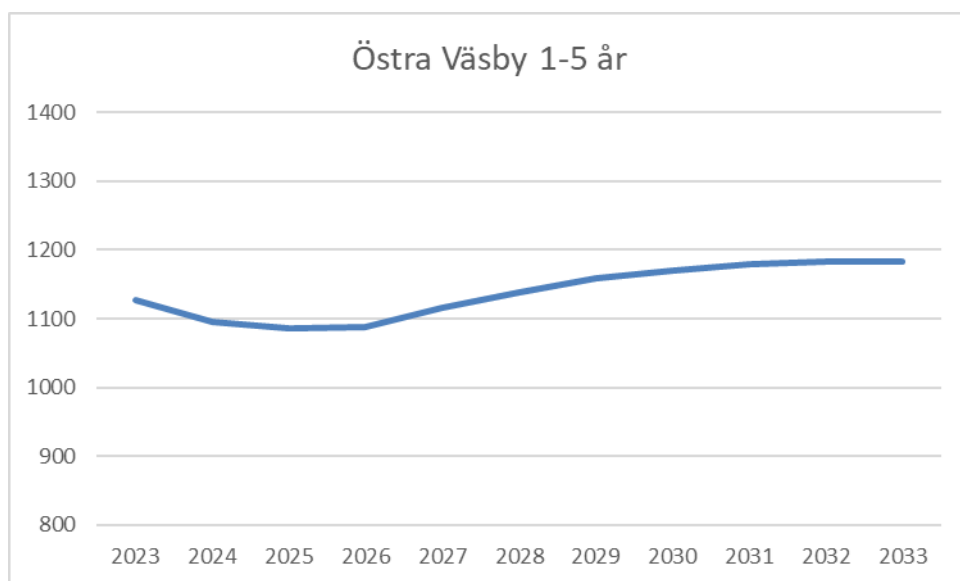
Tabell 5. Planerade kapacitetsförändringar i centrala Väsby med preliminär tidplan.

Utbildningskontoret utreder tillsammans med fastighetskontoret möjligheten att tillfälligt ställa om Ekebo förskola till annan verksamhet. En sådan lösning skulle innebära en tillfällig kapacitetsminskning för förskolan i centrala Väsby och en underkapacitet under ett par år, innan förskolan kan tas i bruk igen. Under början av året står förskolan tom och renoveras av fastighetskontoret.

Utbildningskontoret har identifierat en utmaning i de centrala delarna. Trots att det enligt statistiken finns platser under hela perioden, får barn i Vilundaområdet inte plats på den förskola som önskats, vilket oftast är en förskola nära hemmet. Barnen hänvisas till förskolor i andra delar i centrala Väsby.

4.3.4 Förskola östra Väsby

Barn i förskoleålder ökar med ca 50 för perioden. Under denna period utvecklas bostadsområdet Wijk Oppgård. Det förekommer även förtätning av befintliga bostadsområden med bostadshus i kommunen.

Figur 10. Utvecklingen av antal barn 1-5 år i östra Väsby.

I östra Väsby finns ett stort överskott under hela perioden och inga nya förskolor planeras.

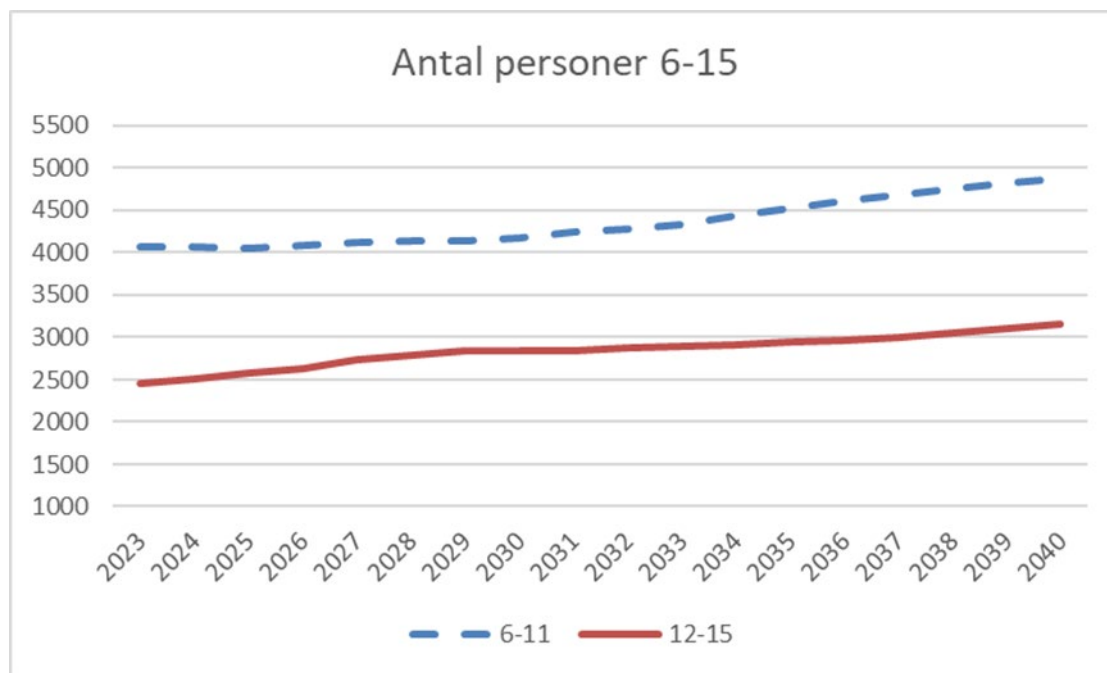
År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	257	285	294	292	267	247	228	218	209	206	205
Ny differens	257	285	294	292	267	247	228	218	209	206	205

Tabell 6. Kapacitet och platsbehov för förskolor i östra Väsby.

Ett förslag är att under 2025 genomföra en genomgång av samtliga förskolor på östra sidan avseende byggnadernas tekniska status och ändamålsenlighet då det finns en stor överkapacitet bland förskolorna. Utredning görs i samarbete med huvudmännen.

4.4 Grundskola

Antalet barn i åldrarna 6-15 ökar för hela perioden fram till 2040. Totalt ökar åldersgruppen med ca 700 till år 2033 och med totalt ca 1500 till år 2040.

Figur 11. Prognostiserad utveckling av antal barn 6-15 år 2023-2040.

Andelen elever i åldrarna 6-11 år som behöver en grundskoleplats i Upplands Väsby (nyttjandegrad) antas vara 93 procent, för åldrarna 12-15 år är nyttjandegraden 87 %.

4.4.1 Stadieindelning

Utbildningsnämnden beslutade 4 mars 2020 (UBN/2019:278) att en ny stadieindelning ska implementeras från och med höstterminen 2025 i samband med att Smedgårdsskolan planerades vara klar för verksamhetsstart.

Smedgårdsskolan planeras nu till HT 2027 och frågan angående en ny stadieindelning behöver utredas innan dess. Utbildningsnämndens inriktning är att utredningen ska göras under 2024. Syftet är att undersöka om en stadieindelning är möjlig att genomföra samt vilka konsekvenser det skulle få för varje enskild skola.

Bakgrunden till den nya stadieindelningen är följande. I och med läroplan (Lgr11), som trädde i kraft hösten 2011, och den nya skollagen (2010:800) förändrades förutsättningarna för stadieindelningen i grundskolan. I kursplanerna definieras ett centralt innehåll i varje ämne för årskurs 1-3, 4-6 respektive 7-9. Kunskapskraven stäms av i årskurs 3, 6 och 9.

Även lärarutbildningen förändrades i samband med att de nya styrdokumenterna trädde i kraft. Lärarutbildningen följer indelningen i de tre stadierna och har olika inriktningar mot de tre stadierna 1-3, 4-6 och 7-9. I Upplands Väsby är skolorna tills vidare uppdelade i F-5 och 6-9.

4.4.2 Försörjningsplan grundskola

Platskapaciteten utgår från befintliga platser mars 2024 och vid samma tillfälle kända tillkommande platser via nyproduktion och lokalutveckling enligt tabellerna nedan.

F-5

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	294	294	300	267	236	226	225	191	128	86	36
Smedsgärdet					360						
Väsbyskolan paviljonger					-161						
Runbyskolans paviljonger		120					-453				
Nya skolplatser västra sidan							420				
Runbyskolans utökning							75				
Ny differens	294	414	420	387	555	545	586	552	489	447	397

åk 6-9

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	238	184	130	73	-13	-50	-97	-110	-102	-136	-155
Smedsgärdet					240						
Väsbyskolan paviljonger					-69						
Runbyskolans paviljonger		60					-125				
Nya skolplatser västra sidan							180				
Viraskolan ny byggnad		60									
Runbyskolans utökning							75				
Ny differens	238	304	250	193	278	241	324	311	319	285	266

Tabell 7. Kapacitet och platsbehov för elever i hela kommunen.

Politiken beslutade i flerårsplanen med budget för 2022-2024 (KS/2021:4) ”Säkerställ en effektiv lösning av skolplatser - För att vara en attraktiv kommun behöver kommunen kunna ge kommunalt finansierad service i alla kommundelar och specifikt för de yngre barnen. En effektiv lösning som säkerställer möjlighet till skolplats inom rimligt avstånd för samtliga elever i Upplands Väsby, oavsett i vilken kommun del man bor, från och med höstterminen 2022”.

Ovanstående inriktning innebär att planeringen av nya skolor behöver säkerställa så att det finns tillräcklig plats inom varje delområde i Väsby. Områdena är västra, centrala och östra Väsby. Tidigare var utgångspunkten att det räckte med att alla elever skulle få plats inom kommungränserna. Med det nya beslutet innebär det att vi har överskott i både centrala och östra Väsby men behöver tillgodose underskottet i västra Väsby. Kortsiktigt löses behovet genom paviljonger med tillfälliga bygglov. För det långsiktiga perspektivet pågår utredningar avseende utveckling av permanenta platser som ska ersätta de avvecklade paviljongernas kapacitet. Totalt sett resulterar beslutet i ett stort överskott på platser i kommunen.

Utredningar pågår för att lösa platsunderskottet på västra sidan som uppstår i och med avvecklingen av paviljonger år 2029. Inriktningen är att öka Runbyskolans permanenta kapacitet och att bygga ytterligare en skola på västra sidan, i Västra Eds allé där ett detaljplaneprojekt startat som omfattar en ny grundskola om 600 elever. Fram till att de permanenta lösningarna är på plats kommer ytterligare paviljonger behöva etableras vid Runbyskolan. 2022 tillkom 180 platser via paviljonger och 180 till planeras till 2024.

Paviljongerna 2024 har tillräcklig total kapacitet F-9 så att skolan genom en lämplig fördelning av antal elever F-5/6-9, kan ge ett överskott på platser fram till 2029. På längre sikt behövs det en till grundskola i västra Väsby och preliminärt planeras den inom exploateringsprojektet Njursta.

F-5

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Differens (kapacitet-behov)	30	27	7	-10	-16	5	5	10	2	-12	-30
Paviljonger Runbyskolan		120					-453				
Nya skolplatser västra sidan							420				
Paviljonger Runbyskolan											
Runbyskolan utökning							75				
Ny differens	30	147	127	110	104	125	167	172	164	150	132

åk 6-9

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	1	-25	-49	-62	-88	-113	-125	-124	-124	-127	-138
Paviljonger Runbyskolan		60					-125				
Nya skolplatser västra sidan							180				
Runbyskolan utökning							75				
Ny differens	1	35	11	-2	-28	-53	65	66	66	63	52

Tabell 8. Kapacitet och platsbehov för elever i västra Väsby.

I nedanstående tabell presenteras behov och kapacitetsförändringar för grundskolan i centrala Väsby. En kapacitetsökning om 600 platser är planerad i och med Smedsgårdsskolans etablering, i samband med avvecklingen av Väsby skolans tillfälliga paviljonglösningar. Kapacitetsökningen kommer att fördelas över årskurserna utifrån resultatet från utredningen angående ny stadiindelning.

F-5

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	85	82	83	50	33	-8	-38	-89	-146	-178	-211
Smedsgärdet					360						
Väsbyskolan					-161						
Ny differens	85	82	83	50	232	191	161	110	53	21	-12

åk 6-9

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	267	224	203	176	125	117	78	50	40	2	-15
Smedsgärdet					240						
Väsbyskolan					-69						
Ny differens	267	224	203	176	296	288	249	221	211	173	156

Tabell 9. Kapacitet och platsbehov för elever i centrala Väsby.

I östra Väsby byggs Viraskolan år 2024, vilket medför en kapacitetsökning om ca 60 platser. Till 2033 finns en bedömd överkapacitet på mer än 300 grundskoleplatser, se tabell nedan.

F-5

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	201	208	233	250	245	254	284	297	299	304	306
Ny differens	201	208	233	250	245	254	284	297	299	304	306

åk 6-9

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	-21	-5	-14	-28	-38	-42	-39	-24	-7	-2	9
Viraskolan ny byggnad		60									
Ny differens	-21	55	46	32	22	18	21	36	53	58	69

Tabell 10. Kapacitet och platsbehov för elever i östra Väsby.

Följande nya skolor planeras i Upplands Väsby:

Namn	Antal platser	År	Kommentar
Paviljonger på Runbyskolan	180	HT 2024	Paviljonger för 180 platser är beställda till HT 2024.
Ny grundskola på Smedsgärdet	600	HT 2027	UBN har beställt en ny skola F-9 för 600 elever med start 2023. Smedsgärdsskolans start förskjuts på grund av Internationella engelska skolans etablering till år 2026/2027.
Viraskolan	420	HT 2024	Vikskolan ska ersättas med nya lokaler i samma område i samband med bostadsexploatering. Skolan ökar då sin kapacitet med ca 60 till ca 420 platser. Ny sporthall tillkommer år 2025.
Ny skola/utbyggnad av skolor västra Väsby	600	HT 2029	En utredning pågår för hur platsunderskottet från 2029 på västra sidan ska hanteras. Inriktningen är en ny grundskola i Västra Eds allé (600 elever) och en permanent utökning/ersättning av tillfälliga lokallösningar på Runbyskolan.
Avveckling paviljonger Runbyskolan	-491	2029	Avveckling kan ske då permanenta lokallösningar i västra Väsby etablerats.
Avveckling paviljonger Väsbyskolan	-230	2027	Detta kan göras efter Smedsgärdsskolans verksamhetsstart 2026/2027 som kan ersätta de tillfälliga lokalerna.

Tabell 11. Planerade kapacitetsförändringar för grundskolan med preliminär tidplan.

4.4.3 Anpassad grundskola

Upplands Väsby kommun har anpassad grundskola i Runbyskolan (låg- och mellanstadiet) och Grimstaskolan (högstadiet) med ca 55 elever inskrivna idag.

Baserat på historiskt elevunderlag har ca 1,5 % av grundskoleeleverna platsbehov i Upplands Väsby anpassade grundskola, så på grund av prognostiserad befolkningsökning så behöver kapaciteten öka. Bedömningen är att den anpassade grundskolan behöver ha plats för ca 110 elever år 2030.

I samband med kapacitetsökningen är inriktningen att undersöka förutsättningarna för en sammanhållande anpassad grundskola F-9. Huvudspåret har varit Runbyskolan, men även Grimstaskolan och Väsbyskolan utreds avseende ändamålet. Fastighetsavdelningen, lokalförsörjningsenheten och utbildningskontoret gör under året gemensamma insatser för att finna en lämplig yta för kapacitetsökningen och nödvändiga anpassningar för en långsiktigt hållbar lösning.

4.4.4 Skolans behov av idrottslokaler

Behovet av idrottslokaler för skolverksamhet ökar. Orsakerna är flera: elevantalet ökar, den reviderade timplanen innehåller fler idrottstimmar, skolor har infört mer idrott på schemat och Väsby nya gymnasium (VNG) har flera nya idrottsinriktningar.

Vittra i Väsby har idag sin idrott i Smedsgårdshallen. Från och med den nya Smedsgårdsskolans verksamhetsstart räcker inte längre Smedsgårdshallen för båda skolornas idrottsverksamhet vilket innebär en ökad användning av Vilundahallens lokaler.

4.5 Gymnasieskola

I Upplands Väsby kommun finns två gymnasieskolor. Både den kommunala Väsby Nya Gymnasium (VNG) och den privata Väsby Yrkesgymnasium, har sin verksamhet i Messingen.

De flesta av ungdomarna som är folkbokförda i Upplands Väsby går i gymnasieskola i annan kommun.

För platsanalyser inom gymnasieskolan är det relevant att utgå från ett regionalt perspektiv. Genom samverkansavtal mellan kommunerna i Stockholms län har ungdomar tillgång till alla nationella program i länet på samma villkor. Den stora valfrihet som samverkansavtalet medger samt en stor mängd skolor som drivs i privat regi innebär små möjligheter för kommunerna att förutsäga elevströmmarnas utveckling.

Antal 16-åringar med hemkommun i nordvästklustret bedöms öka med 414 från 4335 år 2023 till 4749 år 2029.

4.6 Måltider

Alla förskolor och skolor i kommunal regi omfattas av avtal med upphandlad måltidsleverantör som står för tillagning och servering av måltider i kommunens kök. Kommunen tillhandahåller idag fyra tillagningskök, belägna i Messingen, Väsby skola, Bollstanäs skola och förskolan Skogsdungen, samt 12 mottagningskök som leverantören disponerar i befintligt skick. Mattransporterna från tillagningskök till mottagningskök ingår i avtalet.

Vid en inventering och statusbedömning 2016 framkom behov av åtgärder för att leva upp till myndighetskrav och standarder i flertalet av kommunens kök. Standarden på majoriteten av befintliga mottagningskök är undermålig och är i behov av upprustning.

Enligt Storköksbyråns utredning 2016 motsvarar befintliga tillagningskök en teknisk kapacitet om ca 3 050 portioner men levererar idag ca 5 000 portioner. Det motsvarar en överproduktion om ca 2 000 portioner. För att kunna verifiera om detta fortfarande är aktuellt behöver kapaciteten ses över på nytt under 2024. Om kapacitetsutredningen visar på en fortsatt överproduktion finns det skäl att prioritera större skolkök före mindre förskolekök. Detta skulle innebära en minskad belastning på befintliga tillagningskök, samt möjlighet att försörja närliggande förskolor som i dagsläget saknar tillagningskök. Sammantaget skulle det ge bättre förutsättningar till högre kvalitet på måltiderna.

För att med rådande upplägg för måltidsverksamheten kunna möta befintlig och kommande underkapacitet behöver antalet tillagningskök öka.

Beställning av ett nytt tillagningskök och matsal med kapacitet om 1100 portioner har gjorts december 2020 för Grimstaskolan och projektet ska vara klart 2025 vilket kommer innebära en tillräcklig kökskapacitet för Östra Väsby både avseende grundskola och förskola.

Nästa steg blir att säkerställa att även västra Väsby är självförsörjande. Detta ses över i samband med en långsiktig övergripande översyn av skolor och förskolor på Västra sidan. Västra sidan kan öka sin kapacitet och försörja sig själva om ett tillagningskök byggs och ersätter dagens tre mottagningskök på Runbyskolan. Köket kan byggas med extra kapacitet för att möjliggöra leverans till befintliga och nya förskolor på västra sidan. En beställning av nytt kök/matsal Runbyskolan är gjord.

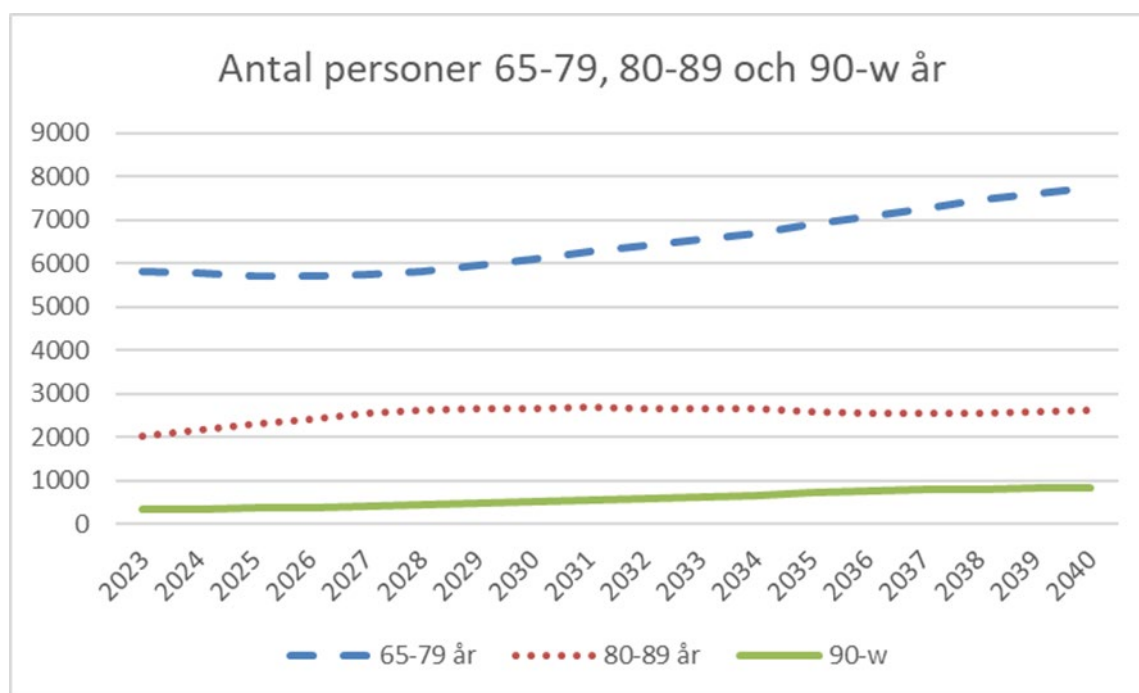
5 Lokalbehov omsorgsnämnden och socialnämnden

De kommande åren behövs fler platser för personer inom LSS och psykisk ohälsa. Antalet äldre ökar och det gör även behovet av platser på särskilt boende.

Omsorgsnämnden har tagit fram en analys som redovisar plats- och lokalbehov för särskilt boende för äldre samt bostäder med särskild service. Det uppskattade behovet gäller för kommunen som helhet, och är inte uppdelat på delområden. I detta kapitel redogörs kortfattat för platsbehov, pågående projekt och markbehov för nya enheter.

5.1 Särskilt boende för äldre

Antal personer 65-79, 80-89 och 90-w år enligt prognosen från mars 2024 presenteras nedan.

Figur 12. Antal personer 65-79, 80-89 och 90-w år enligt prognosen från mars 2024.

Sedan år 2014 har Upplands Väsby använt sig av LOV (Lagen om valfrihetssystem) inom särskilt boende för äldre vilket innebär att det är de äldre som efter biståndsbeslut själva väljer var de vill bo utifrån de utförare som kommunen har avtal med. I december år 2023 hade kommunen avtal enligt LOV med 35 privata äldreboenden, varav fem ligger inom kommungränsen. De två nyaste, Kavats vårdstads äldreboende Smedbyhof samt Stockholms sjukhems äldreboende Nyckelharpan, öppnade år 2022.

Vid början av 2024 fanns i kommunen tre särskilt boende för äldre som drivs i kommunal regi med totalt 144 platser. 131 platser är belagda och en plats på Hedvigsgården med finsk inriktning är belagd av Sigtuna kommun (slutet av 2023). Kommunen tar under året (mars) över Silver Life, som får namnet Gulddivan, vilket ökar boendets kommunala kapacitet p.g.a. högre kommunal beläggning. Därmed ökar också kapaciteten i egenregi, men med anledning av Lavendelgårdens avveckling minskar den totala kapaciteten. Fram till Silver Lifes avveckling finns fem privata boenden anslutna till LOV med en kapacitet om 278 platser där kommunen idag placerar totalt 178 personer (slutet av 2023). Kommunen köper 20 platser på boenden utanför kommunen. Därutöver köper kommunen åtta platser via individavtal på grund av särskilda skäl utanför valfrihetssystemet.

Social- och omsorgskontorets bedömning är att 1,24 procent av personer 65-79 år efterfrågar en plats på särskilt boende för äldre och 7,28 procent av personer 80-89 år samt 30,39 procent av de som är 90 år och äldre. Sammanräknat för hela målgruppen bedöms behovet öka med ca 140 platser till år 2033.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Diff (kapacitet-behov)	20	9	-9	-22	-38	-51	-69	-83	-96	-112	-124
Köp andra kommuner	28			8	16	-24		9	13	-22	
Övra Runby						60					
Marieborg/Lavendelgården			18								
Silverlife högre nyttjandegrad		15									
Nytt äldreboende										60	
Brobacken fler korttidsplatser		-19									
Lavendelgården		-28									
Ny differens	48	5	5	0	0	23	5	0	0	22	10

Tabell 12. Kapacitet och platsbehov avseende särskilt boende för äldre.

Kapaciteten inom egenregin bedöms vara 151 platser över tid efter avvecklingen av boendet Lavendelgården samt övertagandet av Silver Life äldreboende.

Kommunen erbjuder även boenden utanför kommunen som ingår i valfrihetssystemet och i november 2023 köpte kommunen 20 platser, vilket räknas med i tabellen ovan tillsammans med köp via individavtal (8 platser).

Längre fram i tiden planeras ett boende i Övra Runby om 60 platser. Ett detaljplanearbete förväntas starta under året.

Dessutom utreds olika alternativ för att möta det ökade behovet på kort sikt. I dagsläget undersöks förutsättningarna för anpassningar i Marieborg och Lavendelgården, och en preliminär kapacitetsökning är inkluderad i tabellen år 2025, men kan förändras utifrån utredningarnas resultat. Dessa kapacitetsökningar skulle minska behovet av exempelvis köp av platser i andra kommuner, och motverka att enskilda inom målgruppen inte får sitt förstahandsval.

I tabellen ovan görs ett antagande att 72 procent av de privata utförarnas platser kommer vara för Upplands Väsbybys invånare. Detta kommer variera på grund av LOV och det är svårt att uppskatta hur många som väljer plats på ett LOV-boende inom kommunen.

Utifrån ovanstående preliminära kapacitetsökningar görs bedömningen att nya anpassningar och etableringar från kommunens organisation kan utveckla en tillräcklig kapacitet för särskilt boende för äldre över tid, men det förutsätter ytterligare köp av platser i andra kommuner, vilket finns med i tabellen som grova uppskattningar.

På lång sikt, i tabellen år 2032, finns det behov av ytterligare ett äldreboende.

5.1.1 Dagverksamhet för äldre

Väsby stöd och omsorg har även en lokal för insatsen dagverksamhet för äldre. Lokalen ligger i centrala Upplands Väsby och bedöms i dagsläget inte uppfylla verksamhetens behov. Antalet brukare har ökat och lokalerna anses vara begränsade.

Kommunen har ett valfrihetssystem inom dagverksamhet men i dagsläget finns där inga privata aktörer.

5.2 LSS

Behovet för målgruppen, vuxna personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), bedöms enligt nyckeltal öka med ca 30 platser för perioden. Det är svårt att göra prognos för målgruppens behov av boende, bl.a. då behoven varierar årsvis, men omsorgskontoret har sett att behovet av boende ökar inom målgruppen.

2023 fanns det åtta gruppboendestäder och tre serviceboendestäder med sammanlagt 93 platser som drevs av kommunens egenregi. Sex privata gruppboendestäder, varav fyra inom ramavtal med 12 platser, bidrog med 17 platser till kommunen men hade en kapacitet om 34 platser.

Ibland kan ett LSS-boende inte möta de särskilda behov som den enskilde har, exempelvis om någon som tillhör personkrets enligt LSS har en samsjuklighet i form av missbruk och psykisk ohälsa. I dessa fall kan behovet tillgodoses genom köp av plats på ett HVB som är en insats utifrån socialtjänstlagen (SoL). I november 2023 köpte kontoret 14 SoL-platser för målgruppen.

Under 2023 planerades en serviceboendestad om 12 platser stå klar i kvarteret Fyrklövern. Samtidigt skulle en serviceboendestad om fem platser avvecklas vilket skulle medföra ett nytillskott om sju platser. Boendet etablerades dock inte, men alternativa lokallösningar planeras.

Platser som inte går att tillgodose inom kommunens försorg kommer behöva köpas utanför kommunen, det är dock svårt att avgöra hur många platser som behövs då behovet varierar över åren. Under planperioden kommer sannolikt fler behöva boende utanför kommunen för att tillmötesgå särskilda behov som inte kan tillgodoses inom kommunen. Ett antagande om 35 platser för LSS och 14 platser för SoL per år från 2023 har gjorts i tabellen nedan, och där framgår också att platsköpet ökar fram till 2033.

Gruppboendestad + Serviceboendestad

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Differens (kapacitet-behov)	-54	-56	-58	-61	-65	-67	-70	-73	-77	-79	-83
Platsköp utanför kommun LSS	35	5		2					1	3	3
Platsköp utanför kommun SoL	14	2									
Wijk Oppgård alt Lavendelgården					10						
Avveckling Kavallerigatan					-5						
Privata gruppboendestäder LSS (Söderbyvägen och Hasselnöten)			3		3						
Privata gruppboendestäder LSS (centrala Väsby och Messingen)					6						
Ny differens	-5	0	1	0	11	8	5	2	0	0	0

Tabell 13. Platskapacitet och platsbehov för LSS fram till 2033.

I kommunens flerårsplan 2022-2024 fick omsorgsnämnden i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen genom markanvisning låta en fristående aktör förvärva, bygga och drifva en gruppboendestad för LSS i Wijk Oppgård. Markanvisningen gick dock inte att genomföra. Nu

utreds en eventuell etablering av en sammanhållen servicebostad om ca 10 lägenheter på platsen. Samtidigt utreds andra alternativ.

Fyra nya privata gruppboenden med tillstånd från IVO och med egna lokaler kommer starta under åren 2025-2027. Ungefär hälften av dessa tillkommande platser bedöms kunna räknas in i planen för att möta de kommunala behoven.

Under senare delen av perioden bedöms det finnas behov av fler LSS-bostäder för att minska antalet platsköp utanför kommunen.

5.2.1 Daglig verksamhet enligt LSS

Väsby stöd och omsorg driver daglig verksamhet enligt LSS i flera lokaler. Samtliga av dessa lokaler finns i centrala Upplands Väsby och lokalerna uppfyller för närvarande de behov som finns, med undantag för ateljén och media som är en del av Kultureliten.

Kultureliten, som för drygt två år sedan flyttade till Smedbyskolan, består av flera delar. Ateljén och media kan i dagsläget inte ta emot fler deltagare och det kan bli aktuellt att hitta nya lokaler för dessa verksamheter. Kulturelitens musikverksamhet stör ljudmässigt skolverksamheten och diskussioner och utredningar pågår kring olika åtgärder, exempelvis ljudisolering.

Kommunen har även infört ett valfrihetssystem inom daglig verksamhet vilket eventuellt kan påverka behovet av lokaler på lång sikt. I dagsläget finns en privat verksamhet inom valfrihetssystemet.

5.3 Psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan ökar i Sverige och befaras fortsätta öka, delvis till följd av ungas ökade psykiska ohälsa. Mellan januari till oktober 2023 ökade antalet ärenden inom enheten med 5,9 % vilket är lägre än tidigare år. År 2022 var ökningen 10,2 %, år 2021 7,9 % och år 2020 8,8 %.

Behovet av försöksboende (enskilda personer hyr i andrahand av kommunen under särskilda förutsättningar) eller andra tillfälliga boenden beräknas fortsätta öka för målgruppen, dels eftersom målgruppen ökar och dels för att det råder fortsatt bostadsbrist i länet. Det upplevs vara en svårighet för målgruppen att vara kvar och även att komma in i det ordinarie bostadsbeståndet.

2023 var behovet för boendeplatser inom socialpsykiatri 52 årsplatser. 30 av dessa finns på boende med särskild service inom kommunen, övriga platser köps utanför kommunen. Det finns behov av ytterligare 30 boendeplatser till och med 2033. Bostäderna hyrs av kommunen via de bostadsbolag som verkar i kommunen och vars lägenheter finns eller skapas via ordinarie bostadsmarknad.

2023 ökade kommunens kapacitet från 24 till 30 platser till följd av flytten från Dragonvägen till Hovslagargatan (tidigare äldreboendet Speldosan). På Hovslagargatan finns ytterligare lägenheter som är renoverade och kan tas i drift på sikt.

För att tillgodose det prognostiserade behovet för målgruppen fram till år 2033 inom kommunen behöver ca 15 bostäder tillskapnas. Utöver dessa bostäder kommer ett visst antal av det beräknade behovet av boende tillgodoses genom HVB på grund av speciella behov.

Social- och omsorgskontoret har gjort en beställning till kontoret för samhällsbyggnad om utredning av 10-12 stödboendeplatser. Boendet planerades tidigare att byggas i kvarteret Ekebo och omfatta ca 15 platser samt en gemensamhetslägenhet. Byggnationen har dock blivit försenad till följd av en skyfallsutredning och det är fortfarande oklart om och i så fall när boendet kan färdigställas, men den preliminära tiden för färdigställande är 2026.

Enligt prognosen behövs ytterligare ett boende för målgruppen fram till år 2033, då antalet platsköp inom HVB prognostiseras öka under planperioden.

5.3.1 Daglig sysselsättning och boendestöd

Gnistans dagliga sysselsättning samt boendestödet har sina verksamheter på Anton Tamms väg 1, plan 5 sedan december 2022.

6 Lokalbehov kultur- och fritidsnämnden

I takt med att kommunens invånare ökar behövs fler lokaler och anläggningar för kultur- och fritidsaktiviteter. Ett av kultur- och fritidsnämndens mål är att främja en mångfald av kultur- och fritidsaktiviteter för Väsbyborna att delta i eller uppleva. I dagsläget har många av kultur- och fritidsnämndens verksamheter svårt att växa på grund av platsbrist.

Ett annat nämnduppdrag är att verka för en god folkhälsa. 2019 beslutades en idrottsstrategisk plan – Aktiv hela livet. Den beskriver kommunens utmaningar och inriktning framåt för att främja folkhälsoarbetet. Hälsoklyftan av en av vår tids stora utmaningar och studier visar att ungas fysiska aktivitet minskar och att det också är en socioekonomisk fråga eftersom medborgare med sämre ekonomiska förutsättningar är mindre fysiskt aktiva.

Att få uppleva och själv vara med och skapa kultur är också en viktig aspekt i ett välmående samhälle. I kommunen ska det få finnas både breda och smalare kulturyttringar.

I detta kapitel redogörs kortfattat för behoven och pågående projekt.

6.1 Kultur och ungdom

Under kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde ligger kulturverksamheter (bibliotek, kulturskola, Gunnes gård, naturskolan, allmänskultur, föreningar och bidrag), ungdomsverksamheter (fritidsgårdar, ungekulturhuset Vega), fritidsverksamheter (idrottsanläggningar, friluftsanläggningar, föreningar och bidrag) samt Messingehuset.

Kommunens naturskola håller till i Skeppartorp i Sättra naturreservat. Gunnes gård i Smedby är en bondgård rekonstruerad från en och samma utgrävning vilket är exklusivt och sticker ut bland Europas vikingadestinationer. Både Gunnes gård och Naturskolan driver musei- och utbildningsverksamhet för skolbarn och besökare. Naturskolan inriktar sig mest till kommuninvånare medan Gunnes gård når både lokala och internationella besökare.

För att kunna ta emot fler skolklasser samt möta det ökade antalet turister som besöker Gunnes gård finns behov av utvecklade lokaler. Det finns ett behov av att bygga permanenta toaletter, omklädningsrum och återvinningsstation och samla dessa i en servicebyggnad. En utredning angående förutsättningarna för en ny servicebyggnad påbörjas under året.

Det finns fyra fritidsgårdar för barn i åk 6-9 i kommunen. En av dem drivs av en extern utförare, för närvarande Ungdoms Väsby AB, och tre av kultur- och fritidskontoret. I Susebovillan har ungekulturhuset Vega sina lokaler för ungdomar mellan 16- 20 år. Ungdomsverksamheten erbjuder trygga mötesplatser där möjlighet till goda möten mellan ungdomar främjas, roliga och meningsfulla aktiviteter samt bidrar till ungas informella och icke formella lärande. Fritidsgården är en viktig arena för både främjande och förebyggande arbete som bidrar till ett tryggare Väsby och till kommunens brottsförebyggande arbete. Det finns ett uttalat behov av ytterligare fritidsgårdar utanför de centrala delarna.

Mellan augusti 2019 och sommaren år 2022 har ungdomsenheten haft verksamhet i Sigmaområdet i Väsby hems tillfälliga lokaler. De har nyligen behövt lämna dessa lokaler då området ska exploateras. Det har lett till att verksamheten flyttat in i Susebovillan. Sigma är ett område som skulle gynnas av att ha verksamheten på plats i området, där har också en gruppverksamhet etablerats.

Ett ytterligare behov är ett nytt konstarkiv. Den nuvarande lokalen för konstarkiv är inte anpassad för ändamålet. Vid planering av nytt kommunhus bör ett nytt ändamålsenligt konstarkiv inkluderas.

6.1.1 Bibliotek

Folkbiblioteket i Messingenhuset ligger centralt i Väsby och nära till kollektivtrafik. Folkbibliotekets nuvarande geografiska läge gör att det saknas tillgänglig biblioteksverksamhet utanför de centrala delarna. Väsby ligger under länsnittet vad gäller antal bibliotek per invånare, vilket kan indikera att man på sikt bör arbeta för att utöka verksamheten. Det är viktigt att se över möjligheter till biblioteksfilialer i bostadsnära områden utanför den centrala kärnan, för att erbjuda Väsbyborna likvärdig tillgänglighet till bibliotek. Under 2019/2020 har en möjlig flytt av biblioteket till Väsby Centrum utretts men det beslutades att verksamheten skulle stanna kvar i nuvarande lokaler. Kultur- och fritidskontoret har tagit fram en behovsanalys och i dagsläget planeras det biblioteksfunktion på fastigheten för Medborgarhusets utveckling tillsammans med bostadsutveckling. Kommunen har påbörjat ett detaljplaneprojekt där Väsbyhem är projektutvecklare.

6.1.2 Kulturskolan

År 2023 ökade antalet avgiftsbelagda kursdeltagarplatser till totalt 1 056. År 2022 var antalet 880. Med avgiftsfria kursplatser (131) och deltagare i lovkurser (42) är antalet 1 229. Utöver lovkursdeltagare är 138 cirkuselever, 73 teaterlever, 71 konstelever medan resterande antal (905) är musikelever.

I december 2023 hade kulturskolan 26 elever i kö till konstundervisning, ca 42 till piano, 40 elever till nycirkus och 11 i kö till teater. För att ytterligare korta köerna till kulturskolan behöver tillgången till lokaler säkerställas, både ute på grundskolorna och i Messingen. I dagsläget är det bristen på lokaler som hindrar både musik- och teaterundervisningen från att växa. Prognosen framåt är att efterfrågan på kulturskolans samtliga verksamheter kommer att öka vilket gör att frågan om lokaler för kulturskolan måste hanteras skyndsamt.

I Messingenhuset finns kulturskolan som har tillgång till scenrummet, multihallen samt bibliotekets aktivitetsrum. Inom tio år skulle det behövas en mindre scen (aula), till exempel på någon av skolorna i kommunen, som kan samnyttjas av skola, kulturskola och lokala föreningar, då detta efterfrågas och då de lokaler som finns i Messingen inte riktigt räcker till.

Lokaler i grundskolorna eller ute i kommundelarna behövs för att öka tillgängligheten för de yngre eleverna som inte kan ta sig till Messingenhuset på egen hand och för att kulturskolan ska kunna bedriva sin verksamhet musikmix för elever i årskurs 2. Kulturskolans verksamhet i skolorna sker utanför skoltid vilket är en utmaning då lokaler i skolor ofta är uppbokade för personalmöten, hemspråk och extrastöd eller liknande. I nuläget samarbetar kulturskolan med såväl kommunala som fristående skolor om ytor. För musikverksamhetens enskilda undervisning ute i skolorna behövs en lokal på 15-20 kvadratmeter med förvaringsmöjlighet (låsbart skåp) på varje skola och tillgången är i dagsläget ytterst begränsad. Skolorna själva är relativt trångbudda och tillgången på lokaler i skolorna som kulturskolan kan utnyttja krymper. Under året pågår en lokalutredning för ökat samnyttjande, som syftar till att anpassa och tillgängliggöra skollokaler på ett mer effektivt sätt för föreningsliv och medborgare.

Det finns en efterfrågan på dansundervisning hos kommuninvånarna vilket idag inte är något som kulturskolan erbjuder. Lokalbehovet är en ljudisolerad danssal (minst 150 kvm), med 3-5 meter i takhöjd och dimbar belysning, som kan rymma ca 20 dansare.

Det finns en danssal i Messingen samt en i Vilundaparken. En utredning av det totala behovet av danslokaler i kommunen behövs.

I nedanstående tabell redovisas behovet av nya eller utvecklade lokaler för kultur och ungdom utifrån Kultur- och fritidsnämndens behovsanalys².

Behov av nya eller utvecklade lokaler		
<i>Behov</i>	<i>Plats</i>	<i>Information</i>
Lokaler till kulturskolans olika verksamheter	Behöver utredas	I skolorna, Messingen eller på annan plats i kommunen.
Förbättra personalytor i Messingen	Messingen entréplan	Uppfyller i dagsläget inte kraven för en god arbetsmiljö.
Danssal för kulturskolan och föreningar	Behöver utredas	Behovet finns med i planerna för specialhallen för gymnastik.
Mellanstor scen/aula	Behöver utredas	Plats för ca 150 sittplatser med enklare teknik.
Parkeringsplatser	Gunnes gård	Förbättrade parkeringsmöjligheter för besökare
Långsiktig underhållsplan	Gunnes gård	Underhållsplan för rekonstruktionerna för att få en bild av kostnaderna framöver
Biblioteksfilial	Utanför centrumkärnan	Behöver utredas. Placeras med fördel nära kollektivtrafik och vid en plats som har ett naturligt flöde av människor.
Fritidsgård	Östra Väsby	Över 2 500 barn och unga saknar fritidsgård i närområdet.
Fritidsgård	Sigma	Mer verksamhet och närvaro av vuxna behövs för att stävja en negativ utveckling i området
Parklek	Sigma	Parklek är en bemannad lekpark som erbjuder både inomhus- och utomhusaktiviteter.
Konstarkiv	Ingå i nytt kommunhus	Med ändamålsenlig fysisk utformning samt inomhusklimat för förvaring av konst.
Större utveckling av Gunnes gård	Smedby/Gunnes gård	Förstudier och underlag finns sedan tidigare.

Tabell 14. Kultur- och fritidsnämndens behov av nya eller utvecklade lokaler.

² Kultur- och fritidsnämndens behov av lokaler och anläggningar 2024-2033 KFN/2024:14

6.2 Fritid och idrott

I dag råder ingen tvekan om att fysisk aktivitet gör oss friskare, både fysiskt och psykiskt. Fysisk träning behöver inte innebära att träna hårt. Rörelseglädje kan lika väl bestå av lek och promenader som av att vara aktiv i en idrottsförening. Förutom att förbättra livskvaliteten hos den enskilda individen bidrar rörelseglädje till en god folkhälsa.

I Upplands Väsby kommun finns sju sporthallar, åtta gymnastiksalor, en multifunktionshall (Messingen), åtta konstgräsplaner (varav tre 11-spelsplaner, två 9-spelsplaner, två 7-spelsplaner samt en fotbollshall), två naturgräsplaner (varav en 11-spelsplan och en 7-spelsplan), två ishallar och en simhall.

Väsby's befolkning växer och den demografiska utvecklingen kommer att påverka kommunen när det gäller behov och krav på tillgången av fler anläggningar.

Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer har i samarbete med Region Stockholm tagit fram ett förslag på nyckeltal gällande vissa idrottsanläggningar för en storstadsregion. Nyckeltalen uttrycks som antal invånare per hall i åldrarna 7-20 år. I nedanstående tabell redovisas nyckeltal samt hur det ser ut i Upplands Väsby. För varje år som går ökar behovet av anläggningar om utbudet består medan befolkningen fortsätter öka.

<u>Typ av anläggning</u>	<u>Nyckeltal</u>	<u>Upplands Väsby (utfall 2023)</u>
Sporthall	1 300	1 452*
Konstgräs	1 100	1 089
Simhall	6 000	8 713
Ishall	7 000	4 357
Friidrott	9 000	8 713

Tabell 15. Antal invånare 7-20 år per idrottsanläggning.

* Gymnastikens trampolin- och truppverksamhet tar i princip upp alla tider i en av kommunens sporthallar (vilken har exkluderats från kapaciteten). När den sporthallen plockas bort från underlaget visar det att Upplands Väsby ligger under gränsen för föreslaget nyckeltal. En specialhall för gymnastikens trampolin- och truppverksamhet skulle frigöra tider i en sporthall som istället kan nyttjas av idrotter i behov av sporthall.

Ovanstående nyckeltal bedöms kunna användas för Upplands Väsby kommun när det gäller idrotter som innebandy, handboll, basket, badminton, fotboll, amerikansk fotboll, simning, ishockey, konstakning och friidrott. Viktigt att tänka på är att dessa typer av anläggningar inte täcker in behovet för alla idrotter i kommunen.

En annan viktig aspekt gällande nyckeltalen är att de inte säger något om kvaliteten eller funktionen i sporthallarna. Även om det kvantitativa måttet på sporthallarna ser bra ut så håller inte de befintliga sporthallarna tillräckligt hög kvalitet avseende långsiktig hållbarhet, spelplansstorlek, sportgolvs konstruktionernas användarduglighet, anpassad ventilation, hållfasthet, underhåll samt att det saknas vissa funktioner, exempelvis säkerhetsutrymme och förrådsytor, för att de ska fungera tillfredsställande för verksamheterna.

Nyckeltalen ovan tar enbart hänsyn till antalet invånare i åldrarna 7-20 år. Detta med anledning av att det är den prioriterade målgruppen för de flesta kommuner när det gäller idrotts- och fritidsområdet. Med tanke på Upplands Väsby kommuns idrottsstrategiska plan – Aktiv hela livet, kultur- och fritidsnämndens uppdrag om att utveckla folkhälsoarbetet samt Riksidrottsförbundets strategi 2025 så måste även hänsyn tas till de yngre invånarna samt vuxna och äldre.

Intresset för att aktivera sig på egen hand och att idrotta utanför föreningslivet ökar. Medborgare efterfrågar fler utomhusgym och spontanaktivitetsområden. Nämndens prioriterade målgrupp barn och unga är även intresserade av att nyttja exempelvis sporthallar utanför föreningslivet, vilket idag endast är möjligt i mycket liten utsträckning.

En ökad satsning på både nationell- och lokal idrottsutbildning med fler idrotter på Väsby Nya Gymnasium kommer kräva mer idrottsutrymme. I dagsläget finns följande idrottsprofiler: simning och triathlon (nationell idrottsutbildning NIU) samt innebandy, fotboll och ishockey (lokal idrottsutbildning LIU). Det är möjligt att idrottsprofilerna på sikt utvecklas ytterligare vilket skulle öka behovet av lokaler.

Det är mycket viktigt att bevara och utveckla skogs- och naturområden för de idrotter som bedriver sin verksamhet i skog och mark, samt för alla Väsbybors möjlighet till motion och rekreation. I Upplands Väsby finns sex områden med elljusbelysta motionsspår, tio utomhusgym samt ett flertal andra olika typer av aktivitetsområden. Närheten till ett aktivitetsområde beror på var i kommunen man bor, men Väsby ligger bra till när det gäller medborgarnas närhet till motionsspår. Befintliga aktivitetsområden är dock bristfälliga gällande tillgängligheten för exempelvis rullstolsburna, barnvagnar och rullatorer.

Förfrågningar från privata aktörer gällande byggnation av olika typer av lokaler för idrott inom kommunen ses som positivt. Exempel på idrottslokal som kan gynna både det lokala föreningslivet och allmänheten är rackethallar, men det kan även finnas andra typer av lokaler som är av intresse.

Utifrån kultur- och fritidskontorets trendspaning uppmärksammas futsal som en snabbt växande idrott, och kommunens befintliga pumptracks som bedöms vara extremt välanvänd.

Nedanstående tabeller beskriver Upplands Väsby's behov av idrottsanläggningar fram till 2040, baserat på ovanstående nyckeltal. Preliminära kapacitetsökningar är inkluderade.

Sporthall

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Diff (kapacitet-behov)	-0,70	-0,80	-0,91	-0,97	-1,10	-1,22	-1,31	-1,40	-1,49	-1,60	-1,69	-1,79	-1,88	-1,98	-2,08	-2,20	-2,28	-2,39
Sporthall Virahallen			1															
Specialhall gymnastik (frigör Vilunda)						1												
Sporthall Runby (ersätter tälthall)						1												
Sporthall Västra Eds allé							1											
Ny differens	-0,70	-0,80	0,09	0,03	-0,10	1,78	2,69	2,60	2,51	2,40	2,31	2,21	2,12	2,02	1,92	1,80	1,72	1,61

Tabell 16. Upplands Väsby's behov av sporthallar utifrån nyckeltal.

Vid nya Viraskolan byggs en fullstor sporthall år 2025. Den nybyggda Virahallen kommer till så stor del som möjligt anpassas för badminton.

En utredning görs avseende möjligheten till en sporthall på idrottstomten vid Runbyskolan. Den ska delvis ersätta den tillfälliga tälthallen på skolans fastighet, samt inrymma en motionscentral. Preliminär tidplan är 2028.

I samband med planeringen av en ny skola vid Västra Eds allé planeras en sporthall med läktare. Detaljplanearbete pågår och tidplanen är 2029.

En ny specialhall för Gymnastikens trampolin- och truppverksamhet behövs så snart som möjligt. Många barn och unga är aktiva inom trampolin- och truppverksamheten och det stod

ca 400 barn i kö till verksamheterna (december 2018). Från början var önskemålet att hallen skulle placeras i Vilundaparkens lågdel, sedan gjordes en lokaliseringsutredning i västra Väsby. Idag är inriktningen Sigma-området och det finns en föreslagen fastighet för ändamålet. Ett detaljplaneprojekt bedöms kunna påbörjas under året och tidplanen är preliminär.

Konstgräsplan

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Differens (kapacitet-behov)	0,08	-0,04	-0,16	-0,24	-0,39	-0,54	-0,63	-0,74	-0,85	-0,98	-1,08	-1,21	-1,32	-1,43	-1,55	-1,69	-1,79	-1,92
Runby (ersätter Runby bollplan)																		
Västra Eds allé							1											
Östra Väsby										1								
Ny differens	0,08	0,04	-0,16	-0,24	-0,39	-0,54	0,37	0,26	0,15	1,02	0,92	0,79	0,68	0,57	0,45	0,31	0,21	0,08

Tabell 17. Upplands Väsby's behov av konstgräsplaner utifrån nyckeltal.

En fullstor fotbollshall etablerades i Vilundaparken 2022. Fotbollshallen är i första hand tänkt som en träningshall som ger möjlighet till fotbollsträning under vinterhalvåret. Den konstgräsplan som fanns i Vilundaparken har avvecklats i samband med hallbygget, och behöver ersättas eftersom fotbollshallen egentligen skulle resultera i ett tillskott av en ytterligare fotbollsplan. Fotbollsverksamheten i Upplands Väsby fortsätter växa och intresset för både organiserad och spontan fotboll ökar, vilket ökar efterfrågan på ytterligare 11-spelsplaner. Flera nya ytor utreds för ändamålet. En lokaliseringsutredning avseende 11-spelsplan i östra Väsby pågår och en 11-spelsplan planeras ingå i projektet med ny skola och idrottshall i Västra Eds allé. Dessutom utreds möjligheten till en fotbollsplan nära Runby skola som skulle kunna ersätta Runbyskolans bollplan i samband med skolans tillbyggnadsplaner.

Simhall		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
År																			
Differens (kapacitet-behov)		-0,45	-0,47	-0,50	-0,51	-0,54	-0,56	-0,58	-0,60	-0,62	-0,65	-0,67	-0,69	-0,71	-0,73	-0,75	-0,78	-0,79	-0,82
Ny differens		-0,45	-0,47	-0,50	-0,51	-0,54	-0,56	-0,58	-0,60	-0,62	-0,65	-0,67	-0,69	-0,71	-0,73	-0,75	-0,78	-0,79	-0,82

Ishall		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
År																			
Differens (kapacitet-behov)		0,76	0,74	0,72	0,70	0,68	0,66	0,64	0,63	0,61	0,59	0,57	0,55	0,54	0,52	0,50	0,48	0,46	0,44
Ny differens		0,76	0,74	0,72	0,70	0,68	0,66	0,64	0,63	0,61	0,59	0,57	0,55	0,54	0,52	0,50	0,48	0,46	0,44

Friidrott		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
År																			
Differens (kapacitet-behov)		0,03	0,02	0,00	-0,01	-0,03	-0,04	-0,06	-0,07	-0,08	-0,10	-0,11	-0,13	-0,14	-0,15	-0,17	-0,18	-0,20	-0,21
Ny differens		0,03	0,02	0,00	-0,01	-0,03	-0,04	-0,06	-0,07	-0,08	-0,10	-0,11	-0,13	-0,14	-0,15	-0,17	-0,18	-0,20	-0,21

Tabell 18. Upplands Väsby's behov av simhallar, ishallar och friidrottsanläggningar utifrån nyckeltal.

Kommunens simhall Vilundabadet drivs av Medley och bassängerna används bland annat av allmänheten, föreningar, skolor och LSS-verksamhet för motions- och rehabilitering, simundervisning, simträning, babysim, vattengymnastik och rekreation. När Vilundabadet byggdes dimensionerades det för ca 150 000 besökare. Anläggningens bad- och

träningsverksamhet är attraktiv och de senaste åren har antalet besökare uppgått till ca 250 000 per år. Vilundabadet har stora renoveringsbehov och det pågår utredningar för hur renoveringsbehoven ska hanteras.

Friidrottens anläggningskapacitet ligger något under nyckeltalet på sikt, men friidrottsanläggningen anses ändå ha en tillräcklig kapacitet framöver. Utomhusanläggningen har dock vissa begränsningar, vilket delvis beror på att friidrott och fotboll inte kan pågå samtidigt, bl.a. på grund av skaderisken.

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) fick i samband med kommunens flerårsplan med budget 2021-2023 i uppdrag att utreda Vilundaparkens framtida utveckling. Behovsanalys för om-/nybyggnation av lågdelen i Vilundaparken gjordes under år 2021. I den föreslås en ny gemensam entrébyggnad för hela Vilundaparken, för vilken KSB har gjort en kostnadsbedömning. Kultur- och fritidsnämnden har beslutat att exkludera specialhallen för gymnastik från utvecklingsprojektet med Vilundaparkens lågdela. Kampsportscentret i Vilundaparken behöver dock utvecklas och ingå i projektet. Vidare utredningar behövs för att se över förändrade behov.

Tabellen nedan redogör för planerade projekt. Omläggning av konstgräsplaner, renovering av elljusspår och andra underhållsåtgärder är inte medtagna. Dessa återfinns i kultur- och fritidsnämndens flerårsplan och verksamhetsplan. Investering och medel för kapitaltjänst och drift beslutas i flerårsplanen.

Namn	År	Kommentar
Virahallen	2025	Ny idrottshall med fullstora mått (träningshall) vid nya Vikskolan.
Sporthall västra Väsby	2029	Byggs samtidigt med skola i västra Eds allé. Detaljplanearbete pågår.
Sporthall Runby	2028	Ersätter tillfälliga lokaler i Runby. Utredning pågår.
Konstgräsplaner	2029	11-spelsplan i västra Väsby, invid ny sporthall och skola Eds allé.
	2026	9- eller 11-spelsplan utreds invid Runbyskolan. Ersätter Runbyskolans 9-spelsplan som planeras för skolbyggnader.
		11-spelsplan östra sidan. Lokaliseringsutredning pågår.
Specialhall för gymnastik	2028	Specialhall för gymnastik utreds i Sigma-området.
Övrigt	2024-29	Utredning renovering simhall.
	2024-	Motionscentral vid Runbyspåret, ingår i utredning sporthall Runby.
	2024-26	Nya judolokaler utreds. Smedby eventuell placering.

Tabell 19. Utvecklingsplan idrottsanläggningar – projekt med preliminära tidplaner.

Utöver ovanstående finns ytterligare behov som behöver utredas närmare. Exempelvis har kultur- och fritidsnämnden gett kultur- och fritidskontoret i uppdrag att utreda möjligheten till utökning av rasthagar. Denna utredning ska undersöka placering av rasthagarna och dess miljöpåverkan. Dessutom behöver behovet avseende kampsportcentrum och fritidsbanken utredas vidare. Fritidsbanken är en nationell förening som planerar att införa högre krav på tillgänglighet, vilket blir en utmaning för verksamheten som är lokaliserad i Vilundaparken. Fritidsbankens lokalbehov behöver ses över 2024.

7 Lokalbehov kontorslokaler

Kommunens centrala administration är lokaliserad till tre byggnader – Kommunhuset i Väsby centrum, Pyramiden på Centralvägen och lokaler på Anton Tamms väg. Dessutom finns ett antal inhyrda satellitlokaler där det bedrivs en mer verksamhetsanknuten administration.

Under 2022 genomfördes en flyttkedja för att effektivisera lokalytorna. Då lämnade kommunen lokalerna i Stora Väsby, lokaler på Industrivägen och Centralvägen och flyttade dessa till kommunhuset, Anton Tamm och Messingen.

7.1 Kommunhuset Väsby centrum

Sedan 2020 är Nyfosa fastigheter AB ägare och kommunen hyr lokalerna av dem. I kommunhuset sitter för närvarande en stor del av socialkontoret samt IT- och digitalisering.

I huset finns också reception, centralarkiv samt ett antal bokningsbara mötesrum. Arbetsplatserna i kommunhuset består huvudsakligen av enskilda rum men där finns också rum planerade för 2-3 medarbetare samt några mindre kontorslandskap för 4-6 personer. Det sitter ca 210 personer i kommunhuset. Den totala ytan är på 4 868 kvadratmeter vilket innebär ca 23 kvm per anställd inklusive arkiv, reception, trapphus etc.

Lokalerna i kommunhuset är något omoderna och har inte önskvärd flexibilitet avseende att skapa nya arbetsformer, och att göra anpassningar som främjar samarbete. Samarbetsmöjligheterna försvåras ytterligare av att den centrala administrationen är utspridd i tre olika byggnader. Kommunhuset har även brister när det gäller tillgänglighet för funktionshindrade, framförallt kvällar och helger. Under senare år har det varit flera problem med arbetsmiljön. Exempelvis har det läckt in vatten och varit problem med temperatur och ventilation. Många åtgärder har gjorts de senaste åren men fortfarande upplevs det vara problematiskt när utetemperaturen blir väldigt låg eller hög.

7.2 Pyramiden

Pyramiden (Industrivägen och Centralvägen) ägs av Väsbyhem och kommunen hyr lokalerna av dem. I lokalerna sitter en del av kommunledningskontoret, delar av socialkontoret samt kommunens politiska ledning. Arbetsplatserna i Pyramiden består huvudsakligen av enskilda rum men det finns också ett större antal rum planerade för 2-3 personer. Där finns även ett antal bokningsbara mötesrum som. Sammanlagt sitter det ca 85 personer i Pyramiden. Den totala ytan är på 2 368 kvm vilket innebär ca 28 kvm per anställd.

Lokalerna främjar inte samarbete och är inte flexibla med avseende på att skapa nya arbetsformer. Centrala administrationen är utspridd i tre olika byggnader vilket försvårar samarbetsmöjligheterna.

7.3 Anton Tamms väg

Lokalerna på Anton Tamms väg ägs av Property Partner och kommunen hyr lokalerna av dem. I lokalerna sitter kontoret för samhällsbyggnad, utbildningskontoret, stora delar av kommunledningskontoret och vissa av socialkontorets verksamheter. Sedan 2019 sitter även de fackliga organisationerna här. Plan 3 har varit ett pilotprojekt för aktivitetsbaserade arbetsplatser och efter flytten i oktober 2023 är plan 2 och 4 flexkontor. På övriga plan utöver plan 3 är arbetsplatserna huvudsakligen enskilda rum men det finns också ett större antal rum planerade för 2-3 personer, samt några mindre kontorslandskap för 4-6 personer. Det finns

även ett antal bokningsbara mötesrum. Efter omflyttningarna sitter ca 300 personer i lokalerna. Den totala ytan är på 4 203 kvm vilket innebär ca 14 kvm per anställd.

Lokalerna är i gott skick men inte flexibla när det gäller att skapa nya arbetsformer, vilket försvårar samarbetsmöjligheterna.

7.4 Messingen

I gymnasieskolans gamla kontorslokaler i Messingen sitter kultur- och fritidskontoret och säkerhetsenheten. Dessa lokaler är återlämnade till lokalbanken, vilket ska ge förutsättningar för gymnasieskolan att effektivisera lokalnyttjandet och få bättre ekonomi.

7.5 Framtida utveckling

Nya kontorslösningar utreds under 2024. Syftet är att skapa mer sammanhållna kontorslokaler för central administration som är lokaleffektiva, flexibla, främjar samarbete och är ändamålsenliga för de uppgifter som behöver utföras. De nya kontorslokalerna ska ta hänsyn till framtidens organisation som vill erbjuda möjligheter till distansarbete likväl som anpassningsbara, goda arbetsmiljöer som främjar gott samarbete på plats.

I april 2024 förväntas beslut tas angående inriktning mot samlokalisering.